

DIRVA

THE FIELD
Nr. 45
Lapkr.-Nov. 11, 1954
Cleveland, Ohio

Po besąlyginės kapituliacijos...

(Mūsų korespondento Europoje)

Europos užsienio politiką per paskutiniuosius gana audringus mėnesius tiesiogiai nulėmė trys asmenys: Vakarų Vokietijos kancleris Adenaueris, Prancūzijos ministeris pirmininkas Mendes-France ir Didžiosios Britanijos užsienio reikalų ministras Edenas. Tuo tarpu kai britų užsienio politikos vadovas neįgėjo pirmą smuiką, nes virš jo dar yra premjeras Churchillis, kuris, nežiūrint senyvo amžiaus, vis dar nepaleidžia iš rankų valdžios vadių, Vokietijoje ir Prancūzijoje užsienio politikai vadovauja asmenys, kurie drauge stovi ir vyriausybės prieaukyje. Ta aplinkybė turėjo Europos politikai laimingų padarinių, nes tiek Vokietijai, tiek Prancūzijai teko pasisakyti klausimais, kurie išėjo iš užsienio reikalų ministerių kompetencijos. Adenaueris ir Mendes-France galėjo padėti parašus po Paryžiaus susitarimais ne tiek kaip savo krašto užsienio reikalų politikos vadovai, kiek pirmoje eilėje kaip valstybės vyrai, kurie ilgą laiką suriša visuotinę savo valstybės laikyseną.

Kaip atmename, Europos politika buvo įstrigusi į neatnaujamų prietarų klampynę. Europos Gynbos Bendruomenės idėja iškėlė tiek painių problemų, jog protarpiais nebesimatė išsitiesti. Dabar, iš tam tikros perspektyvos žiūrint į reikalus, tenka pripažinti, kad Prancūzijos ministerio pirmininko Mendes-France neįgalia laikysena Europos Gynbos Bendruomenės sutarties atžvilgiu turėjo ir teigiamų padarinių. Jam atėjus į valdžią, pasibaigė tūpėjimo ir delsimo laikotarpis Paryžiaus politikoje. Neryžtingi prancūzai parlamentariai buvo priversti pasisakyti. Jie tarė "ne" ir sugriovė kortų namelį, aplink kurį su viršum dviejų metų gūbavo politinių aistrų bangos. Tuomet atrodė, kad sugriauta taip pat Europos solidarumo idėja ir kad Maskvos triumfas galės trukti ilgą laiką.

Bet nuostabių būdų Europa, palyginti lengvai, vėl atsitiesė ir surado platų bendrųjų interesų kelią. Vėliau sekusius sprendimus palengvino anglosaksų valstybės vyrų politinė išmintis. Amerikos Jungtinių Valstybių valstybės sekretorius Dulles ne veltui kelias atvejais skraidė per vandenyną. Jo tvirtas nusistatymas ir vyriška kalba padarė vokiečius, kurie jau buvo benusivilię Europos solidarumu, ir neabejojamai patarnavo kaip rimtas įspėjimas prancūzams, kurie buvo linkę peršalti stygą ir kurių politikų dalis buvo bepradėdą pasiūlyti Maskvos vilionėms. Antra vertus, britų politika priėmė istorinės reikšmės sprendimą, surišdama savo laikyseną dar tamsesniais saistais su Europos saugumo likimu. Pasižadėjimas laikyti Europos kontinente keturias divizijas reiškė, kad anglai patenkina prancūzų reikalavimą. Užsienio reikalų ministras Edenas šiais metais lemiama paveikė politinių įvykių eadą. Jaunoji karalienė šiomis dienomis suteikė britų ministeriui augštą kelniairaiščio ordina ir tuo būdu Sir Anthony Eden buvo pareikšta vieša padėka už jo didžiulius nuopelnus.

Abu anglosaksų užsienio politikos vadovai padėjo išlyginti kelią, tačiau paskutinį žodį turėjo tarti tiesiogiai suinteresuotų valstybių vyrai, būtent, vo-

kietų kancleris Adenaueris ir prancūzų ministeris pirmininkas Mendes-France, kurie eina ir užsienio reikalų ministerių pareigas. Iš visa ko matyti, kad kietesnis buvo prancūzas, o vokiečiai pasirodė lankstesnis. Jau Londono konferencijos metu Mendes-France buvo gana daug užsipraęs, tačiau vis dėlto padarė pirmą smuiką. Sudarant rėmai buvo tokie: 1) Vokietijai grąžinamas valstybinis suverenumas ir jai leidžiama atsigrąžinti, 2) Briuselio pakto praplečiamas ir jo nariais priimamos Vokietija bei Italija, 3) Vokietija įsileidžiama į Šiaurės Atlanto karinę organizaciją (NATO).

Bet dar liko eibė tik principo aptartų, tačiau dar galutinai neįspręstų niuansų. Jie daugiausia kilo iš Paryžiaus baimės ir nepasitikėjimo vokiečiais. Ekspertams teko rengti detales, kurių būdų toji baimė ir tas nepasitikėjimas galėtų būti išskaidyti, nepažeidžiant vokiečių jautrumo. Vokiečiai irgi negalėjo priimti tokio jų kariuinių ir politinės laikysenos kontrolės, kuri juos būtų išskyrusi iš kitų partnerių tarpo ir sudarėsi nelygybės įspūdį. O siunkiausia kliūtis buvo dar neišspręsta: Saaro klausimas. Iki paskutinės valandos nebuvo tikrumo, ar Europos solidarumas vėl nesugrius, kaip tai atsitiko su Europos Bendruomene. Paryžiaus konferencijoje netrūko dramatiškų momentų. Bet viskas dar pasibaigė laimingai.

Paryžiuje pasirašytos sutartys turės istorinės reikšmės po karinei Europos kontinento istorijai. Jų gairės buvo nusmaigstos jau Londone, bet naujoji politinė ir militarinė sistema buvo įlieta į sutarčių formas Paryžiaus pasitarimų metu.

Kaip jau sakėta, reikalas persvarstytis Europos politinę ir karinę santvarką atsirado ryšium su tuo, kad Prancūzijos parlamentas atmetė Europos Gynbos Bendruomenės sutartį. O ši sutartis gimė iš reikalo įvesti Vokietiją į vakarų pasaulio bendruomenę ir tautai ne tikai politiniais, bet ir kariniais sumetimais. Paryžiaus susitarimai dėl klausimų, išplaukiančių iš anos problemos, surado patenkinamą išeitį.

Pirmiausia, Vakarų Vokietijoje pasibaigia okupacinis režimas ir vokiečių federalinei respublikai sugrąžinamas valstybinis suverenumas. Šalia to Vokietijai pripažįstama teisė turėti savo nacionalinę kariuomenę. Svetima kariuomenė, pasileidanti Vakarų Vokietijos teritorijoje, ten laikoma kaip Vokietijos "svečias" ir jai suteikiamas "toliau eina svarbus politinis pavarkymas, susietas su Briuselio pakto. To pakto partneriais priimamos Vokietija ir Italija, o pati septynių valstybių (Anglijos, Prancūzijos, Olandijos, Belgijos, Liuksemburgo, Vokietijos ir Italijos) organizacija paverčiama "Vakarų Europos Sąjunga". Pagal ją, susitarusios valstybės ne tikai pasizada besąlyginiai viena kitai padėti agresijos atveju, bet ir sudaro kelis naujus organus, kuriems pavedamos tam tikros priežiūros funkcijos. Tokiu būdu "Vakarų Europos Sąjunga" teks svarbus politinis vaidmuo, vykdamas Europos apjungimo idėją. Pagaliau, Vokietija priimama į šiaurės Atlanto karinę organizaciją (NATO), kurios vadovybė kontroliuoja visų "Vakarų

(Perkelta į 3-tą pusl.)

SUSIRENKA TAUTINIS SAJUNGOS TARYBA

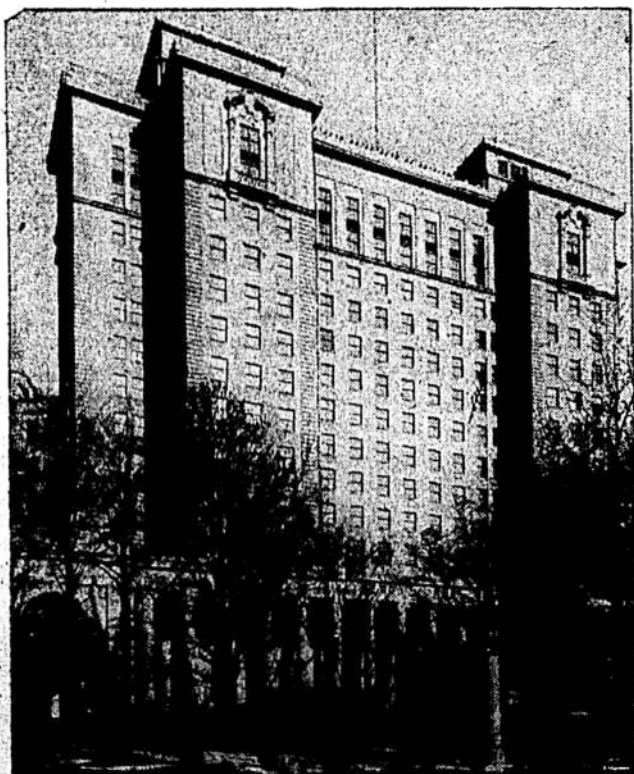
Atsiradus visai eilei aktualių reikalų lapkričio mėn. 13 d. New Yorko, Statler viešbutyje, posėdžiaus Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Taryba.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Tarybon, be Centro Valdybos, įeina: V. Abratis, J. Bačiūnas, M. J. Colney, B. Gaičiūnas, B. Kalvaitis, K. S. Kalpius, J. Kasmauskas, B. Kalvaitis, A. Olis, V. Rastenis ir A. S. Trečiokas.

VĖL RUSAI PASOVĖ LĖKTUVĄ

Iš Japonijos pranešama, kad rusų MIGas vėl pašovė JAV RB-29 potografinio-žemėlapių darymo lėktuvą. Lėktuvas nukrito. Iš esančių lėktuve įgulos 1 žuvo, gi 10 sužeisti.

Dėl incidento JAV įteikė griežtą protestą.

Šie rūmai, 600 mylių atstume nuo Washingtono, dabar yra Civilinės Apsaugos Administracijos centras. Tas perkeltas padarytas ruošiantis apsaugai prieš atominius puolimus.

VILTIES NAMAI

Vilties namų praplėtimui aukas atsiuntė:

Skrabulytė Em., Cleveland	\$5.00
Plaušaitis Br., Sioux City	2.00
William B. Frank, Yakima	1.00
Bastys Pr., Toronto	5.00
Nagevičienė V., Willoughby	5.00
Oželis K., Manteno	1.00
Smulkaitis J., Chicago	1.00
Zobarskas Stepas, Woodhaven	5.00
Sukarevičius J., Dr. Cleveland	10.00
Nakutienė Aldona Dr., Chicago	10.00
Kezelis Petras, Chicago	2.00
Tamošiūnas V., Detroit	5.00
Urbanavičius V., Detroit	3.00
Gelažius Z., St. Louis	5.00
Z. S., Cleveland	5.00
Ulenas P., Brooklyn	2.00
Stankevičius A., Waterbury	1.00
Ramanauskas K., Chicago	5.00
Lickus P., Chicago	1.00
Stankevičius J., Rochester	5.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame. Tikime, kad Vilties namų praplėtimą nuoširdžiai parems ir kiti Dirvos skaitytojai.

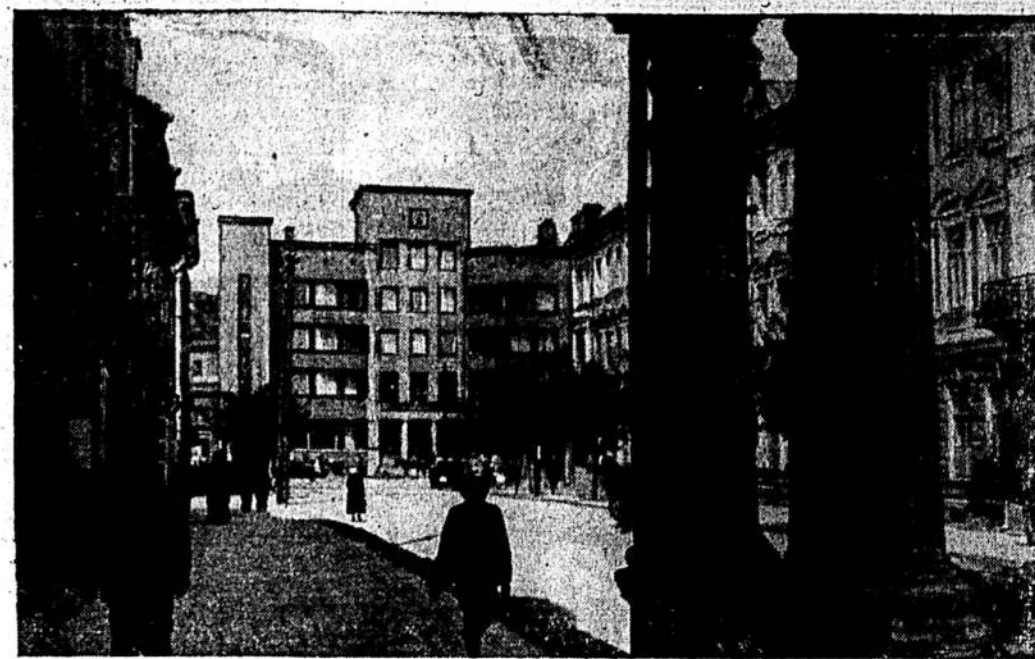
KOLUMBIJA OFICIALIAI PRIPAZINO LIETUVOS KONSULATĄ

Dr. S. Sirutis, kuris Kolumbijos Vyriausybės sutikimu jau nuo seniau eina Lietuvos Garbės Konsulo Bogotoje pareigas, dabar gavo iš Kolumbijos Vyriausybės exequatur, tai yra formalų pripažinimą sakytose pareigose.

Dr. Sirutį paskyrė Diplomatinijos Šešas nustatytos tokiems atsitikimams formos raštu, kuris buvo įteiktas Kolumbijos Užsienio Reikalų Ministerijai. Remdamasis tuo skiriamuoju raštu, Kolumbijos Vyriausybė suteikė Konsului Siručui exequatur, pasirašytą Respublikos Prezidento ir kontrasinuotą Užsienio Reikalų Ministerio.

Konsulo Siručio jurisdikcija apima visą Kolumbijos Respublikos teritoriją.

Kolumbijos Vyriausybės sprendimas Lietuvos Konsulato klausimu bus labai dėkingai

Nepriklausomybės užuovėjų mūsų miestai buvo išaugę ir išgrąžę. Tai Kauno miesto eilinis vaizdas.

Organizuoja „trečiąją jėgą“

Montrealio "Nepr. Lietuvos" 1 puslapio kampas yra pavestas pranešimams iš New Yorko. Tiksliau sakant, iš liaudininkų Centro Komiteto, nes New Yorke vyksta visuomeniniai-politiniai faktai ten nušviečiami per to komiteto prizmę, jo pirmininko ar sekretoriaus plunksna, nors ir be oficialių parašų.

Spalio 27 pranešime kalbama, kad Vlike dalyvaujančios gru-

jvertintas lietuvių visuomenės, kaip naujas Kolumbijos draugingumo Lietuvai bei palankumo jos bylai pasireiškimas. Jis parodo taip pat, kad tarptautinė bendruomenė nepripažįsta sovietų okupacijos Lietuvoje ir laiko Lietuvos Valstybę tebeegzistuojančią de jure.

Naujojo Konsulato pripažinimas laikantis tarptautinių įpročių nustatytų taisyklių, prisideda prie Lietuvos Diplomatinijos Tarybos padėties stiprinimo formaliu atžvilgiu ir neabejotinai patarnaus Lietuvos piliečių interesams, kurie naudojasi Kolumbijos sveitigumu.

AUGSČIAUSIJI TEISMA

Prezidentas Eisenhoweris į Augsčiasijį Teismą, vietoj mirusio Jacksono, paskyrė New Yorko teisėją John Marshall Harlan. Tai 55 metų teisininkas, respublikonas, artimas New Yorko gubernatoriaus Dewey bendradarbis.

John Marshall Harlan dabar bus trečias respublikonas Augsčiasijame Teisme.

pės turinčios du sparnus, būtent, krikščionių demokratų sparną, kuris noris stipraus Vliko(?), ir tautininkų, kuris noris visą svorį perkelti į D. Sefo sektorių(?). Be vidurio nei vienas sparnas negalys nieko nulemti. O tas "vidurys" tai esą liaudininkai, mažlietuviai ir socialdemokratai "ir galbūt ūkininkų Partija". Šis vidurys galys būti lyg "trečioji jėga Vlike".

Taip dalykai gal ir atrodo per liaudininkų CK akinius. Bet iš tikrųjų tai jokios "trečios jėgos" nematyti. Jau vien tai, kad liaudininkų CK nuolankiai praplaštą "stipraus Vliko" monopolį krikščionių demokratams, liudija, kad čia kalba nei trečioji nei ketvirtoji jėga, ir iš viso nebe jėga, o tik nužemintas nuolankumas. Kokio "stipraus Vliko" siekiama, juk puikiai matyti iš to "stiprėjimo" rezultaty.

Šiuo metu susidariusioje padėtyje apie kokias nors "trečiasias jėgas" nėra kalbos. Yra tik liaudininkų ir mažlietuvų atstovų šimtanuosimtinis paklusnumas Vliką klampynėn įvedusiai politikai (toks yra Vliko "stiprinimas"). Pabrėžiame — atstovų. Nes nei liaudininkų nei ypač mažlietuvų platesniuose sluoksniuose, net ir pačiuose centriniuose organuose nėra visuotinio pritarimo tam atstovų ar lemiama balsą šiuo metu tarinčiųjų vadovų nuolankumui. Tik atstovų bei kitų aplinkybių nuo sprendimo darymų atitolintieji, atrodo, nepajęgia savo kitokių nusistatymų apginti. Štai, pvz., net K. Skirpos grįžimas į liaudininkų CK, girdėti, vėl esąs pakibęs ore: esą jam

pastatyti tam tikri formalumų barjerai. O jis grįžo į CK suvažiavimo metu, kai suvažiavimas gana aštriai sukritikavo ligšiolinę CK politiką ir CK vadai netgi neatsakė į kritiką. CK rinkimų liaudininkų suvažiavime nebuvo, tad kritika buvo išklaudyta ir paskui tęsiama tas pats, demokratiškiausiai nekrepdiant dėmesio į suvažiavime pareiktus nusistatymus. Suvažiavime priimtoji rezolucija ilgą laiką buvo laikyta Centro Komitete, kaip koks pamestinukas. Pasi-naudodamas suvažiavimo pavedimu užbaigti tos rezolucijos redakciją, CK pagaliau atmišė ją dalykais, apie kuriuos suvažiavime nebuvo net užsiminta, ir pagaliau paskelbė (Vistiek ta rezolucija dar gana nepalanki ligšiolinei liaudininkų atstovų vedamai faktinei politikai).

Ar, socialdemokratai ir ypač ŪP dėsniš prie šios nužeminto nuolankumo politikos, tuo tarpu dar labai abejotina. Šie yra ne kartą pasakę, kad šitai toliau nebegalima. Liaudininkai vis bando kaip nors užlygti dalykus, kad nereiktų K. Zalkauską iš Europos grąžinti. Kalbama, kad kr. dem. grupės esančios kalbinamos paukoti dr. P. Karvelį K. Zalkausko naudai. Jei tos su-tiktų, K. Zalkauskas imtų URT valdytojo pareigas. Už socialdemokratų balsą, esą, sutiktų jiems (pvz., J. Glemžai) atiduoti VT pirmininko postą. Bet kr. dem. grupės nesutiks likti be savo atstovo VT. Tada reiktų aukoti M. Gelžinį. Bet tada būtų pavojaus netekti mažlietuvų balso. Čia kiltų reikalas įsteigti vėl esąs pakibęs ore: esą jam

(Perkelta į 5-tą pusl.)

VISAM PASAULY

• Vakarų Vokietijos min. pirm. K. Adenaueris, skubomis grįžęs iš JAV į Vokietiją, susidūrė su nemažais sunkumais. Kon-licinės partijos nepirataria Paryžiaus sutarties progą sutartam Saaro klausimo sprendimui. Adenaueris buvo priverstas kreiptis į Mendes-France, kad padarytų nuolaidų.

• Panamos respublika lapkričio mėn. 3 d. atšventė 51 metų sukaktį. Anksčiau Panama priklausė Kolumbijai.

• Tarp Kinijos nacionalistų ir komunistų ginkluotojų jėgų vėl prasidėjo lėktuvų bombardavimai svarbesniųjų strateginių pozicijų. Formozos vyriausybė prisibijo, kad komunistai nepradėtų keltis į arčiau žemyno esančias salas.

• Pietinėje JAV valstybėse — Georgia ir South Carolina piliečiai nubalsavo, kad būtų panaikintos viešosios valdžios mokyklos ir esamos būtų perduotos į privačius rankas. Taip pasitvarkius bus apeita įstatymas, atidaręs duris negrams drauge mokyti su baltaisiais.

• Komunistai džiaugiasi, kad į Atstovų Rūmus nebuvo įrinktas Kerstenas, senatorius McCarthy nebebusias komunistų medžiojimo komisijos pirmininku. Taip pat džiaugiasi, kad į atstovus pirmą kartą buvo įrinkti ir trys negrai.

• Korėjos kare, kaip dabar skelbia oficialūs šaltiniai, amerikiečiai turėjo tokius nuostolius: 33,629 užmušti, 103,284 sužeisti ir 24 dingę be žinios.

• Alžyre, nors prancūzai ir skelbia nuraminę sukilėlius arabus, bet padėtis tebėra labai pavojinga. Neapykantos pasireiškimai kiekvieną dieną tebesikartoją šūviais.

• Maskvoj atšventą 37 metų komunistinės revoliucijos laimėjimo sukaktis. Vyriausybės suruoštam priėmimo dalyvavo apie 2000 svečių. JAV pasiuntinys Bohlen turėjo progos pasikalbėti su Malenkovu.

Japonija deda daug pastangų į JAV įvesti savo pramonės per-teklius ir čia parduoti. Šios dvi japonės, sveikinamos konsulo Otoskuro Kurados, atvyko į Chicago demonstruoti Japonijos me-džiagas ir madas.

DIRVA

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILNIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: Henderson 1-8344. Issued in Cleveland every Thursday. Editor: B. Gaidžiūnas.

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879. Subscription per year in advance: In the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILNIS, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-Jos (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: Henderson 1-8344. Išleista Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: B. Gaidžiūnas. Įregistruota kaip antros klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 2 d. įstatymą. Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybėse \$5.00, Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.50. Atak. Nr. kaina 10 centų.

Amerikos Lietuvių Tarybos narių konferencija įvyksta New Yorke lapkričio mėn. 14 d.

BALF-reikalų vedėjas P. Minikūnas iš eityjų pareigų pasitraukia. Į jo vietą pakviestas St. Lušys, gyvenęs So. Bostone.

Lietuvos Generalinis Konsulas ir ponis Budrienė buvo Libėrijos Ambasadoriaus pakviesta ir dalyvavo priėmimo Libėrijos Prezidento garbei spalio 28 d. Waldorf Astoria Hotelyje.

Prancūzijos Vyriausybė pavedė argentiniečiui p. Lysandro Z. D. Galtier parašyti O. W. de Lubioz Milos-Milašaus biografinę. Ponas Galtier buvo Milašaus artimas draugas ir gerbėjas, išvertęs jo veikalus į ispanų kalbą. Jis apie metus laiko praleido Paryžiuje rinkdamas žinias apie a. a. Milašaus gyvenimą. Baigdamas savo studiją jis kreipėsi į rašytoją Antaną Vafčiulaitį, kaip "Miquel Manara" vertėją, papildomų žinių.

Br. Kažukauskienės, Lietuvių Moterų Atstovybės vicepirmininkės pastangomis spalio 23 d. Paterson, N. J., įsteigtas Lietuvių Moterų Klubas. Jo valdybą išrinktos: I. Keraitienė pirm., O. Preikštienė sekr., L. Paulauskienė izd. Revizijos Komisijon: Kondratavičienė pirm. ir Šlepukovienė sekr. Susirinkimo dalyvės dėdinos Fab. Zarankai už patalpas ir vašes. Klubas dirba tautinėje, kultūrinėje ir karitatyvinėje srityse.

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso Virginia 7-6583
Rezidencijos RPublic 7-7868

Dr. S. Biežis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West Cermak Road
VAL.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Tėčiad. ir sekmd. ofisas uždarytas.
Seštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE

Dr. Antanas Rudokas, O. D.

Tikrina akis ir pritaiko akinius.
keičia stiklus ir rėmus.
4701 S. Damen Ave., Chicago III.
Saukite — YA. 7-7381
Pirmia: vakarais 6 iki 9, seštad.
10 ryto iki 4, trečiad. ir sekmd.
tik susitarus

Dr. I. Kuras-Ramunis

Spec. KODIKIŲ ir VAIKŲ LIGOS
VAL.: darbo dienomis 3-5 ir 6-8 v. v.
išskyrus trečiadieniais 6-8 v. v.
seštad. 10-12 v. r. — 1-3 v. p. p.
IR

Dr. Jaras Ramunis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VAL.: antrad. ir ketvirtad. 7-8.30 v. v.
seštad. 3-5 v. p. p. ir pagal susitarimą
7156 S. Western Ave.
MEDICAL CENTER
TEL.: Kabineto RPublic 7-1168
Buro: WALbrook 5-3765

BALTIMORE

LIETUVOS KARIUOMENĖS MINĖJIMAS

Vietinis L. S. "Ramovės" skyrius kasmet rengia Liet. Kariuomenės minėjimą, sujungdamas jį su rimta koncertine dalimi. Į koncertą paprastai kviečiami žymesnieji Lietuvos operų solistai.

Siemiet per Liet. Kariuomenės minėjimą į Baltimore atvyksta iš Chicago mūsų tenoras St. Baranauškas. Jis čia lankysis

SAVI PAS SAVUS!

Korporacijos pagrindais pertvarkyta

VARNAS CO., Inc.

SPALIO 9 DIENĄ ATIDARO
NAUJA MODERNIA KRAUTUVĖ
judriame Chicago prekybos rajone prie
HALSTED IR 66-TOS GATVIŲ KAMPO.
Nuo spalio 9 iki lapkričio 9 d. skelbiamas

ATIDARYMO MĖNUO
Visoms — importuotoms ir vietinėms — prekėms
atidarymo mėnesį taikoma
20% nuolaida

Nepraleiskite progos pigiai įsigyti —
pietų ir kavos servizų,
skaidraus kristalo vazų,
spalvoto kristalo vazų,
kristalo grafinų,
vyno, šampano ir likerio stiklų ir
kitų porcelano, keramikos ir kristalo gaminių.

Abi krautuvės atidarytos 7 savaitės dienas:
pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 9½ vak.
antr., treč., penkt. ir šešt. "9" "6"
sekmadieniais "10" "4"

Krautuvėjų adresai:
Naujoji — 6558 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Senoji — 2509 W. 63rd Street, "

pirmą kartą, todėl reikia tikėtis, kad baltimoriečiai nepraleis progos išgirsti mūsų geriausią tenorą ir pasigėrėti jo balsu.

Ramovėnai tikisi susilaukti svečių ir iš kaimyninių lietuvių kol

Redaktoriaus žodis

PO RINKIMŲ KARSTLIGES

Rinkiminės ligos pasibaigė. Nepatenkinti daviniais, laimėję ar pralaimėję maža balsų persvara, dar tikrina davinius. Bet oficialūs daviniai sako, kad respublikonai prarado ir Atstovų Rūmų ir Senatą daugumą.

Žingeidumui atsivėrė rėmė prieš dvejus metus įvykusius rinkimų davinius. 1952 metais j Atstovų Rūmus buvo išrinkta 222 respublikonai, 216 demokratų ir 1 nepriklausomas. Šių metų rinkimai respublikonams atuko nugara. Demokratų išrinkta 232, respublikonų 203. Taigi demokratų turės didesnę daugumą, negu prieš dvejus metus buvo sudarę respublikonai.

J senatą 1952 metais buvo išrinkta 48 respublikonai, 47 demokratų ir 1 nepriklausomas. Dabar daviniai aplink apsisuko ir jau demokratų turi 48, respublikonai tik 47. Likęs tas pats nepriklausomas. Atseit, senatą rinkimų daviniai reikia laikyti labai nežymiai pasikeitusiais. Atstovų Rūmų sudėties pasikeitimas jau gali aiškiai kalbėti apie respublikonų pralaimėjimą.

Po rinkimų, nors buvo dedamos nemažos pastangos išjudinti nerangius piliečius, pripažįstama, kad balsuotojų skaičius pasiliks taip pat labai mažas. Rinkimuose nedalyvavo ne 50% balsuotojų teisę turinčių piliečių. Atseit, Atstovų Rūmai ir Senatą išrinkti tik mažumos piliečių, turinčių didesnę atsakomybę pajautimą ar šiaip daugiau suinteresuotų krašto vadybės viršūne. Į tokių kategorijų įeina ir Amerikos komunistai, kurie vieni negali nieko padaryti, bet prie kitų savus balsus prijunge, gali nusverti.

Šių metų rinkimuose komunistinė spauda labai aktyviai agitavo už demokratų remimą. Taigi kai kas tvirtina, kad demokratų laimėję komunistinių balsuotojų parama.

Prie pralaimėjimo prisidėjo ir respublikonų nepakankamas dėmesys mažajam žmogui jo reikalus ir padėtį gerinant. Čia demokratų įtikinamiau įrodė, kad respublikonai tuo keliu neina. Mažasis žmogus tuo įtikėjo ir balsą atidavė už demokratų.

Respublikonų pralaimėjimu esą stipriai pakenkta ir maskradine kariuomenės — McCarthy byla. Ji į respublikonų tarpą įmetė didelį nevieningumą pagal j ir tuo pačiu, masių tarpe parodė, kad ten, jų pačių tarpe, nėra susiklausymo ir autoriteto. Respublikonams, po šių pamokų, lieka dar dveji metai pasitaisyti, nes per tą laikotarpį dar gali įrodyti, kad tie neigiami tvirtinimai, kurie respublikonams primetami, yra be pagrindo. Jei tai nebus įrodyta, reikia laukti, kad respublikonai gali dar kiekiau pralaimėti.

Seniausias ir gražiausias iliustruotas lietuviškos minties žurnalas.

MARGUTIS

Išleigė kompozitorius
A. VANAGAITIS
Kaina metams \$3.00
Chicago 36, Ill.
6755 So. Western Ave.

Tyliai tyliai, palengvėle...

V. RASTENIS

"Tyliai tyliai, palengvėle", kaip pagal Don Bazilio iš "Sevilijos Kірпјо" šmeižimo pamoka, skleidžiamas gandelis, kad... "Lozoraitis — lenkas"! Čia kažkas prisiminė, esą būdamas gimnazistas jį buvęs linkęs save greičiau lenku laikyti. Grįžęs iš Rusijos į Lietuvą (visgi ne į Lenkiją...), nestojęs savanorių į kariuomenę, bet į Lietuvos (ne Lenkijos...), užsienų reikalų ministeriją (rodos, jei neklystu, ne iš karto į užsienų reikalų ministeriją)... Paskui... Na, paskui, ką ten kalbėti, bet štai kažkokios lenkų veikėjas paminėjęs, kad lenkam reiktų gal pasirinkti prezidentu lietuvį (lietuvių, ne lenkų!) ir ryšium su tuo paminėjęs Lozoraitis pavarė... Paskui, Lozoraitis, būdamas Londone matėsis su kažkuriais lenkų lyderiais (vienai sakė, su Andersu, kiti su Zaleskiu), ten kalbėjėsis ar derėjęsis... Lipdant tokias žinias vieną prie kitos, lyg ir laukiama, kad pagaliau pasigirs "kaip iš armotos" sauskas: Lozoraitis — lenkas!

Aš nežinau, ar pats p. Lozoraitis yra pastebėjęs tam "tyliai tyliai" kartojamas pastabeles. Tikuoš, kad bus bent vieną kitą laikraščiuose jau užtikęs. Bet reakcijos nematyti. Vadinasi, nekrepia dėmesio. Ir aš nesirėngiu čia ką nors tuo reikalu vienaip ar kitaip įrodinėti, bet manau, kad reiktų pasidalinti viena kita mintimi, neišvengiamai kylančia ryšium su tokios rūšies gandeliais.

Kaip lietuviškumo reikalui p. Lozoraitis laikėsi būdamas gimnazistas, laikinai tuo metu buvęs karo emigrantas Rusijoje, aš nežinau. Iš spaudos tik žinau, kad L. tėvas minimas, kaip buvęs žinomas lietuvis inteligentų tautos veikėjas. Sako, motina buvo lietuvių kilmės. Tai visai neįmanoma ir anais ir net dabartiniais laikais, kada būsimos lietuvių jaunimo daugelis motinų buvo įvairių tautybių. Svarbiau klausimas — ar mažiau-daugiau prolenkiškas gimnazisto laikymasis šiandien žinomam lietuvių tautinui požiūriu vertinti yra lemiamos reikšmės, ar ne.

Atsakyti į tokį klausimą turim klasiškiausį pavyzdį — V. Kudirką, kuris ne tik gimnazistas, bet net ir studentu būdamas, susidūręs su lietuviškuoju judėjimu dar tarė "bavų sieg diečiai". O kas paskui atsitiko? O juk ir daugiau minima panašių pavyzdžių: Slezevičius, Biržiškos ir t. t. Na, tai kokia gi išvada?

Mažai man teko su p. Lozoraitiu akis į akį susitikti. Lietuvoj, regis, tik vieną kartą iš viso teko su juo trumpai kalbėtis. Bet žinau, kad jis Lietuvos vyriausybėje buvo laikomas vienu iš kiečiausių priešininkų bet kokioms, net ir nekalčiausiai atrodančioms nuolaidoms lenkų atžvilgiu tarptautinėje politikoje. Kai kartą "N. Romuvai" duotame pasikalbėjime nurodžiau, kad tautininkų pažiūra į santykius su lenkais tebėra ta pati, kaip buvo prieš kiek laiko išdėstyta ministerio D. Zauniaus tokioje ir tokioje kalboje (tas pasikalbėjimas buvo duotas ryšium su dr. Bistro nelaimingu prasarimu, anot kurio atrodė, kad Vilniaus klausimas buvo su lygintas su gangrenuotu pirštu, kurį, galbūt, reiktų kaip nors amputuoti), tai tuo metu užs.

reikalų ministeriu jau buvęs p. Lozoraitis pasijuto lyg ir užgautas, lyg ir netiesiogiai įtarė esąs kitokios politikos šalininkas. (Tuoj reikalu ir buvo su juo mano vienintelis Lietuvoje pasikalbėjimas, kurio metu buvo išsiaiškinta, jog tuo nebūvo daromas priekaištas jam, bet dr. Zauniaus kalba paminėta, pagal LTS pirmininko sugestiją, kaip kalba, kurioje dalykas buvo motyvuotai išdėstytas). Tai man sudarė įspūdžio, kad

tuo reikalui p. Lozoraitis tikrai yra jautrus.

Tą patvirtino kitas įspūdis, kurį susidariau stebėdamas p. Lozoraitio dėstomas tuo klausimu pažiūras Paryžiaus konferencijoje, 1947 metais. Tada buvo svarstomas Vliko pirmininko M. Krupavičiaus ir tuo metu buvusio VT pirmininko V. Sidzikausko preliminarai jau pasirašytas (notų pasikeitimo forma) su lenkais susitarimas dėl bendradarbiavimo. Min. Lozoraitis tyje prie jo, kad tas susitarimas pavojingas, nes jame Vilniaus klausimas buvo pakliktas atviru klausimu, dėl kurio buvo įsipareigojama susitarti ateity. P. Lozoraitis pažiūrą tvirtai rėmė ir visi kiti pasitintiniai, ir taip tas susitarimas Vliko nebebuvo tvirtintas. Iš p. Lozoraitio motyvų buvo visai aišku, kad jis tuo reikalu laikosi didžiausio atsargumo ir pro jo kontrolę neprasydo net ir gražiausiai užmaskuoti, nekalčiausiai atrodą žodeliai, kurie ateityje galėtų būti lenkų išnaudoti prieš mus. Tas mane ypatingai įtikino, kad kur ne kur, o santykiuose su lenkais, mums reikia ko daugiau tokių "lenkų" kaip p. Lozoraitis. Ir, be to, tokių ekspertų reikaluose, kuriuose ne taip atsargių ar mažiau patyrusių asmenų veiksmams bei parašai ir be jų blogos valios gali pasidaryti labai pavojingi.

Dabar, štai, tūlas "h" (vyraujančio įsitikinimo — laudininkų Centro Komiteto sekretorius H. Blazas) vėl kalba apie Diplomatinijos Sefo, taigi min. Lozoraitio, pasimatymus su Zaleskiu ir "kažkokius pasikalbėjimus ar derybas". Sako, tuo D. Sefas pasisavinęs Vliko funkcijas...

Iš D. Sefo nebuvo jokio pranešimo apie kokias nors derybas. Jei koks pasimatymas su kuriais lenkais ir būtų buvęs, tai, matyt, jis buvo neoficialus ir neįpareigojantis pobūdžio. D. Sefas daug menkesnių reikalų nesprendžia pats vienas, nepasitaręs su kitais pasiuntiniais (esu beveik tikras, kad tartųsi ir su Vliku, jei ten būtų su kuo rimtai, bendradarbiavimo, o ne kovos atmosferoje tartis). Ir jeigu būtų daromi koki oficialūs pobūdžio žygiai, tai būtų tik visiems pasiuntiniams tai apevarencius. Manau, kad ir visuomenė tokiu atveju būtų informuota. Aš visai nesistebiu, kad p. Lozoraitis neseka dr. Karvelio pavyzdžiu ir po tokių viešo pobūdžio pasėkų neturinčių pasimatymų neskelbia, kad yra pasiekti dideli diplomatiniai laimėjimai. Matome, kas iš tokių, anot vieno skaitytojo nuomonės, "viščių kūdakinimų" išeina...

Ar neoficialus pasimatymas su lenku vadais yra kas nepaprasta, dėl ko turėtų kilti ypatingas susirūpinimas ar įtarimas? Manau, kad ne. Mes visi šiandien susitinkam su įvairių tautybių politikais, taip pat ir su lenkais, visokiose aplinkybėse. Štai, ir Pavergtųjų Tautų Seime mūsų delegacija sėdi prie paties stalo, visai greta lenkų delegacijos. Mačiau ir p. Blazą sėdintį už atskiro stalo su Mikolaičiu, netgi Mikolaičio kėdėje, kai tas išėjo kalbėti. Kas iš to?

Iš asmeniškai tiesiogiai patirtų įspūdžių galėčiau tvirtinti, kad tam tikrais atvejais gali būti pagrindo susirūpinti ar baimintis, kai sakysim, su lenku ar vokiečių politikais koki oficialiu reikalu susitinka asmenys, dėl kurių atsparumo ir atsargumo ar patyrimo yra pažnato daryti mažesnių ar didesnių rezervų. Bet dėl p. Lozoraitio tokio baiminimosi neturėčiau. Nes, kokia bebūtų jo charakteristika kitais požiūriais, šiuo

požiūriu jis yra vienas iš kompetingiausių mūsų ekspertų. Sakoma, jis nepakankamai lankstus. Nežinau. Lankstumas diplomatijoje irgi svarbi dorybė, ypač dabartinėje mūsų padėty, kada santykiavimas "per paradišines duris" reitai kur mums pasiekiamas. "Nelankstumas" tokiose sąlygose gali būti laikomas trūkumu. Bet kur min. Lozoraitis tikrai yra nelankstus, tai daryti nuolaidas Lietuvos interesų sąskaiton. Tai, mano įsitikinimu, yra ir viena iš priežasčių jo nesutarimo su dabartine Vliko URT "politika". (Pvz., dar Karvelio skubus apsidžiaugimas kaip ir galimybė įsteigti Bonno pasų išdaviniū kontorą ir pasiskelbimas, kad čia jau bus "konsulatas"). Toks nelankstumas — ne yda.

IDOMI KNYGA

JAU PASIRODĖ "ATOLAS"

LKF Australijos Valdyba jau išleido LKF metraštį "ATOLAS". Tai labai idomus leidinys, kuriame ir mus prabyla iš kapų V. Krėvė-Mickevičius, dr. Vydūnas. Melbourne gyvenęs architektas V. Žemkalnis nukelia mus į Vytautinę epochą ir supažindina su L. Stuoka-Gucevičium. Prof. M. Biržiška taria svarbų žodį Australijoje gyvenantiems tautiečiams. A. Zubras nušviečia rašytojo Pulgio Andriūšo kūrybą, pats Pulgis Andriūšis patiekia mums gyvą vaizdėlį "Kaukas bunda". A. Karazijienė atveria duris į nuostabų V. Krėvės kūrybos pasaulį ir į M. Biržiškos gyvenimą. Spaudos atgavimo suakties proga P. Abelkis rašo vaizdėlį iš spaudos draudimo laikų. Dipl. inž. V. Civasas supažindina mus su prof. Stp. Kolupailos gyvenimu ir darbais. Dailininkai Telesforas Valius, A. Rūkstėlė ir Ad. Vaičaitis rašo dailės temomis. A. Krausas supažindina su nuostabiu Vydūno gyvenimu ir darbais. J. Kardelis gvildena LKF problemą bei J. Meiliūnas aprašo LKF veiklą Australijoje.

Leidinyje papuoštas dailininkų Telesf. Valiaus, Adolfo Vaičaitio, T. Zikaro ir V. Simankevičiaus paveikslais. Leidinyje gausu iliustracijų: Vydūno pomirtinė kaukė, fragmentai iš jo dienoraščio, Barbaros Radvilaitės, Stuokos Gucevičiaus portretai ir visa eilė paveikslų architektūrai pavaizduoti.

LKF metraštis "ATOLAS". Redagavo A. Krausas bendradarbiaujant A. Karazijienėi ir A. Zubrai. 1954 m. Melbourne, LKF Australijos valdyba 240 pusl. Tiražas 200 egzpl. Kaina Australijoje 1 svaras, kitur 3 dol. Gaunama: pas leidėją-redaktorių: A. Krausas, 4 Grandview Ave., Maribyrnong, Vic. Australia.

BEFORE
YOU BORROW
TO BUY A HOME
GET OUR
LOW RATES AND
HELPFUL TERMS

Po kapituliacijos

(Atkelta iš 1 psl.)

Europos Sąjungos" karines pasipatingiausias mūsų ekspertų. Sakoma, jis nepakankamai lankstus. Nežinau. Lankstumas diplomatijoje irgi svarbi dorybė, ypač dabartinėje mūsų padėty, kada santykiavimas "per paradišines duris" reitai kur mums pasiekiamas. "Nelankstumas" tokiose sąlygose gali būti laikomas trūkumu. Bet kur min. Lozoraitis tikrai yra nelankstus, tai daryti nuolaidas Lietuvos interesų sąskaiton. Tai, mano įsitikinimu, yra ir viena iš priežasčių jo nesutarimo su dabartine Vliko URT "politika". (Pvz., dar Karvelio skubus apsidžiaugimas kaip ir galimybė įsteigti Bonno pasų išdaviniū kontorą ir pasiskelbimas, kad čia jau bus "konsulatas"). Toks nelankstumas — ne yda.

Bet visos tos sutartys buvo galima pasirašyti tikrai po to, kai Mendes-France pavyko susitarti su Adenaueriu dėl Saaro krašto. Prancūzų ministeris pirmininkas buvo iš anksto pareiškęs, kad jis galės padėti savo parašą tikrai tuo atveju, jeigu bus išspręstas Saaro klausimas. Adenauerio padėtis pasidarė nepaprastai kebliai, nes jo rankos irgi buvo suvaržytos. Jis negalėjo be niekur nieko pripažinti dominuojančią padėtį, kurią Prancūzija turi Saaro krašte. Bet vis dėlto abipusiu nuolaidų dėka vokiečiams pavyko susitarti su prancūzais. Apie šį susitarimą dar teks rašyti. Šį kartą pasitenkinsime konstatavimu, kad Saaro krašto režimas priartinamas prie "europinio režimo" idealo, bet naujoji santvarka nėra galutinė, o galios tikrai, kol busimoji taikos konferencija netars savo žodžio.

Naujieji Paryžiaus susitarimai dar turi būti ratifikuoti pasirašiusių valstybių parlamentų. Europos Gynybos Bendruomenės sutartis suklupo po dviejų metų delsimo prancūzų parlamente. Po šios skaudžios pamokos atitinkamos vyriausybės pasimokė. Mendes-France šį kartą užtikrino, kad prancūzų parlamentas sutartį skubiai ratifikuos. Kitų valstybių parlamentuose sunkumų nenumatoma, išskyrus Vokietiją. Ne tik socialdemokratinė opozicija, bet ir kairiosios vokiečių partijos, įeinančios į vyriausybės koaliciją, griežtai pasisako prieš susitarimą dėl Saaro. Jame įžiūrima nepankamas Vokietijos teisių apgyvinimas. Iš kanclerio artimų sluoksnių į tokią kritiką buvo paleista įtikinantis argumentas: "Ką Hitleris pralaimėjo kare 1945 metais, to Adenaueris negali grąžinti prie derybų stalo 1954 metais!"

Iš visa ko atrodo, kad naujieji susitarimai per artimiausius mėnesius vis dėlto bus patvirtinti. Europos politiniame gyvenime ima reikštis naujas svarbus faktorius. Jo vaizdingiausia išraiška yra ta, kad Europos kontinente vėl atsiras vokiečių kariuomenė. Ji nebus gausi, ji bus suvaržyta: net dvejopos kontrolės (NATO ir Vakarų Europos Sąjungos). Bet istorinis faktas pasilieka: dar nepraėjo nė dešimts metų nuo "besąlyginės kapituliacijos", o jau vėl atgimsta vokiečių karinė pajėga.

BŪDINGAS VENRO PABĖGIMAS I VAKARUS

Nors ir ryžtingai bolševikai saugoją geležinės uždaros sieną, bet vis vien kartas nuo karto pavyksta iš okupuotų kraštų pasiryželiams pasprukti į vakarus. Štai kokiomis aplinkybėmis vienas vengras iš antro karto pasiekė Vokietiją.

Pereitą savaitę geležinkelio tarnautojas tikrindamas prekišius vagonus Hamburge pastebėjo kyšant pirštą iš vienos dėžės, su mašinomis iš Vengrijos. Tarnautojas susidomėjo. Jis priėjęs arčiau prie dėžės išgirdo žmogaus balsą tyliai šnabzdantį "duokit vandens!". Tuojau buvo pašaukta policija, kuri atidavė minimą dėžę ir joje rado jauną, apžėlusį ir labai išvargusį vyrą. Šis vyras taip buvo nusilpęs, kad nepajėgė pastovėti.

Policijai jis pasisakė, kad esąs 28 metų vengras Imre Komoroczy, šešis metus dirbęs komunistų išgirtuose Matyos Rakosi fabrikuose, prie Budapešto. Nors jo tėvai buvo komunistai, bet jis nelabai žavėjėsis naująja komunistine tvarka. Jau anksčiau, t. y. 1950 metais, jis bandęs pabėgti į vakarus dėžėje, bet Pragoje jį surado ir grąžino Vengrijon, kur jam teko atsėdėti 14 mėnesių kalėjime. Išėjęs iš kalėjimo ir darbe ne-

pajėgęs išpildyti nustatytos normos vėl nutarė bandyti savo laimę.

Vieną naktį, prieš tris savaites, įlindo į didelę 11 pėdų augščio dėžę, kurioje buvo supakuota grėžimo mašina siųsti į Sidnėjų, Australijon. Dėžė buvo išmušta juodu poperiu ir buvo visai tamsi, išskyrus truputį šviesos, kuri pakliūdavo į mažas dėžės skylutes. Dėžėje nebuvo vietos sėdėti nei gulėti; pabėgėlis turėjo tūnoti susirietęs prie mašinos apacios. Savo kelionei kurią manė, kad tęsis 6 dienas, pasiėmė 4 bonkas vandens ir du kapalėlius sausos duonos.

Tačiau jo kelionė užtruko ilgiau — net 13 dienų, o vanduo išsibaigė šeštą dieną.

Paklaustas, kodėl jis leidosi į tokį rizikingą žygį atsakė — "Vakaruose visi taip gerai gyvena, aš irgi to noriu".

Jonas Miškinis

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas
7015 Wade Park Ave.
Telef. HE 2-1236

AUTOMAŠINŲ TASYMAS

Šį mėnesį pagiginta kaina įdedam už \$6.95 duslintuvą Chevroletui, už \$7.05 Fordui, už \$8.95 Pontiacui, už \$12.50 Oldsmobiliui. Dideli papiginimai dedant duslintuvus ir išmetamus vamzdžius visoms mašinoms.

Kreipkitės į
J. S. AUTO SERVICE

DIRVA UZSISAKYTI

galima ir šiandien, nėra reikalo

laukti nei metų, nei mėnesio

pabaigos!

Del tokių priežasčių

STROH'S turi
puikų skonį
joks kitas alus
negali prilygti.

Jums patiks

Stroh's
jis yra šviesesnis!

Dabar už vietines kainas

SENIAU IR DABAR

K. S. KARPIUS

EISENHOWERIO POLITIKAI SMOGIS

Kaip dalykus permatą politikai tikrino, taip ir išėjo: demokratų laimėjo Atstovų Rūmų kontrolę lapkričio 2 d. rinkimuose. Tuomi pareikšta prezidento politikai nepasitikėjimas.

84-tas Kongresas, kuriam buvo rinkta 37 senatoriai ir 432 atstovų rūmų nariai, pradės savo darbą sausio pradžioje, patarline gūbės, vėžio ir lydekės veikla. Ir taip tęsis per dvejus metus, iki 1956 metų prezidento rinkimų. Šis demokratų laimėjimas juos drąsina dirbti dar smarkiau, 1956 metais išsluoti respublikonus iš Washingtono. Ir galbūt labai ilgims laikams.

Anksti prieš rinkimus senai Washingtono politikai, kurie rėmė respublikonus, nors seniau buvo demokratų šalininkai, tikrino, kad respublikonų augstieji vadai dirba norėdami pralaimėti. Jie dar vieną klaidą po kitos, ir pats prezidentas, kuris skaitosi partijos galva, traukėsi nuo visokio aiškaus pasisakymo ir raginimo balsuoti už respublikonus į Kongresą.

Nixon buvo smerkiamas

Daugiausia energijos padėjo viceprezidentas Richard Nixon, agituodamas skersai ir išilgai kraštą. Bet ko jis susilaukė? Kai Baltuosiuose Rūmuose buvo nuspręsta šiais rinkimais komunistų klausimo neliesti, girtis tik Korėjos karo baigimu ir kitais mažais dalykais, Nixon kai kuriomis progomis išskėlė komunistų kenksmingumą ir reikalą kovoti bei šalinti juos iš valdžios.

Už tai jis komunistų spaudoje buvo kaltinamas "išnešimu komunistų skeleto iš demokratų kambarų" visuomenei bauginti. Bet demokratų nesidrovėjo visą šį metą bauginti "Hooverio depresijos" skeletu iš respublikonų kambarų, nors ta klaidinga prezidentui Hooveriui priimama depresija buvo prezidento Rooseveltto depresija.

Respublikonai, Baltųjų Rūmų galvos, visai nesistengė tai paneigti. Kai demokratų buvę prezidentai, Rooseveltas, paskiau Trumanas ir vėliausias jų kandidatas į prezidentus Stevenonas visada matė tik savo partijos reikalus ir dirbo savo pozicijos išlaikymui, prezidentas Eisenhoweris su savo patarėjais stengėsi laikytis nuosėdai, tikėdamas, kad demokratų padėję jį išrinkti prezidentu.

Komunistų klausimas iš kitos pusės

Prezidentas Eisenhoweris beveik iki paskutinės dienos prieš rinkimus, nesutiko pildyti respublikonų partijos vadų prašy-

mo agituoti už respublikonus kandidatus į Kongresą. Jo patarėjai pajėgė jį įtikinti, kad jis yra visų prezidentas, už vieną partiją kalbėti neprivalo, nors pralaimėjimas Kongreso reiškia jam pačiam didžiausią smūgį. Tačiau Eisenhoweris anksti prieš rinkimus pasirūpino užgirti kandidatų į senatą Clifford Case iš New Jersey, su kuriuo nusifotografavo ir Case tū nuotrauka naudojosi propagandai. Pasirodė, kad New Jersey respublikonai visi nesutiko Case remti. Ir ten kilo didžiausias skandalas ir skilimas.

Toliau, paaiškėjo, kad kandidato Case sesuo prieš 15 metų buvo komunistų taip vadina mose "studijose", (viena gera priemonė komunistams pasigauti intelektualus į savo tarpą). Abejotina ar ji ryšius su komunistais kada nutraukė. Kandidatas Case nekaltas jeigu jo sesuo tuo keliu nuėjo, tačiau, kai jis su savo patarėjais ėmė seserį ginti, ir kai griebsi kitos tokios pat pavardės mokytojos, jau mirusios, kuri negali pati save apsiginti, iš to pasidarė aišku, kuo Case kandidatūra kvepia. Jis tačiau buvo remiamas visų radikalų, liberalų ir kairiųjų dėl to, kad paskelbdamas savo kandidatūrą pasisakė kovosi prieš senatorių McCarthy, komunistų veiklos sekimo senato komisijos pirmininką. McCarthy savo keliu kelis kartus paskelbė remias visus respublikonus kandidatus į Kongresą, išskyrus Case.

"Hooverio bedarbės" baubas

Sausio mėn. 1939 metais, Rooseveltui prezidentavus 7 metus, bedarbių skaičius šalyje pakilo arti 12 milijonų, iš 53 milijonų tais laikais dirbančiųjų žmonių. Tačiau Rooseveltas mokėjo įtikinti balsuotojus, kad jis sumazino bedarbę. Ir buvo išrinktas 1940 metais trečiam termui, o 1944 metais ir ketvirtam. Kai 1944 metais karo eigoje bedarbių skaičius nukrito iki 440,000, 12 milijonų vyrų buvo karinėje tarnyboje, kurių dauguma būtų buvę bedarbių eilėse, jei ne kiles karas.

1950 metais, Trumanui prezidentaujant, kai nebuvo karo, bedarbių skaičius pašoko iki 4,700,000. Korėjos karas padėję vėl pataisė.

Per pastarus 10 metų gyvenimų skaičius padaugėjo virš 10 milijonų, ir už algas dirbančių skaičius pasiekė 65 milijonus. Spalio pabaigoje šiemet bedarbių, su naujais šį pavasarį mokytis apleidusiais darbų jieškančiais jaunuoliais, buvo 3,000,000.

Tačiau demokratų, išvien ir jų titulinis vadas Stevenonas skelbė-bubnijo apie "depresiją", "Hooverio bedarbės laikus", ir pramonės centruose balsuotojai pradėti baugintis. Ėmė žiūrėti į demokratą, kaip į "gerovės nešėją", ir už juos balsavo. (Hooveris buvo respublikonas prezidentas 1929-1932 metais). Tose valstybėse, kur savų kelių kairiųjų respublikonai stovėjo stipriose pozicijose, laimėjo savais nuopelnais.

Demokratų padovanojimas užtylejo

Iš pat pavasario demokratų pradėjo šaukti-kaltinti Eisenhowerio administraciją "atidavinėjimu" privatinis biznias. Kai kurių įmonių, ką karo metu demokratų buvo paėmę valdžios kontrolėn ir iki šio sėdėjo valdžioje, laikė didindami savo skiriamą valdinių ir tarnautojų eiles toms įstaigoms tvarkyti. Kadaigi Amerikoje visas biznis paremtas private iniciatyva ir nėra jokio įstatymo bet ką suvalstybinti, karo metu įstatymai pasibaigus valdžia privalo biznias baigti ir grąžinti, kas buvo miega.

SKAUTAI

NEŠA KRIVULĘ PER SKAUTŲ VIENETUS

Vyriausiasis Skautų rinkas spalio mėn. Krivulėje praneša apie L. Skautų S-gos nutarimu pakeltus ir apdovanotus garbės ženklus skautų vadus. Skautininko laipsnis pakeltas pskt. Vlado Nenortas ir Hartfordo, Conn. Paskautininkais tapo — vyr. sklt. Ant. Baziliauskas iš Valencijos, Venecueloje, ir sklt. Vytautas Pileika iš Hartfordo, Conn. Venecueloje Padėkos Ordinui apdovanoti: Liudas Jablonskis iš Valencijos, Vladas Kuzavinis iš Caracas ir sk. vytyt. kun. Ant. Perkumas iš Caracas. Gyvybės Gelbėjimo Ordinui apdovanotas sklt. Romas Brickus iš Bostono, Mass. Lelijos Ordinui — pskt. Vladas Venckus iš Maracay, Cencueloje. Judriame Venecuelos rajone Ordinui "Už Nuopelnus" atžymėti šie darbuotojai: pskt. Kazys Aizinas, vyr. sklt. Darius Gineika iš Maracay ir vyr. sklt. Kazys Ulevičius iš Valencijos. Pažangumo žymuo suteiktas: skautui Vyta. Ramanauskui iš Valencijos ir pskt. Broniui Stepulioniui iš Caracas, abu Venecueloje.

Vyriausiasis Skautų rinkas juos visus sveikina ir linki dar daug naujų darbo dienų Lietuvos Skautijai, o per ją — Lietuvai!

KALĖDŲ GERASIS DARBELIS

Lietuvos Skautų Brolijos Vadaija "Sk. Aido" Nr. 10 yra paskelbusi KALĖDŲ GERĄJį DARBELĮ Vokietijoje esantiems skautams ir skautėms paremti. Visi neuždirbantieji Brolijos nariai kviečiami aukoti nemažiau 10 centų, o uždirbantieji — nemažiau 25 c. Tuntininkai (vietininkai išsiunčia pinigus iki 8. m. gruodžio 1 d. Vokietijos rajono vadeivos adresu: Mr. Adolfas Venckauskas, Huettenfeld b/ Lamperthaim, Litauisches Gymnasium, Schloss Renhof, Germany. Šis visos Brolijos mastu vedamas gerasis darbelis plačiai įgyvendina skautų tarpe jų ketvirtąjo įstatymo dvasią.

DARBIAI ATLIKTINI PRIEŠ KORESPONDENCINĘ SUEIGĄ

Vyriausiasis Skautų rinkas perspėdamas savo Krivulėje sk. vadovus apie netrukus prasidėdantį Korespondencinę Brolijos Vadovų Sueigą (KBVS), kartu ragina atlikti neatidėliotinus darbus prieš šią sueigą. Joje galės dalyvauti tik tie vadovai ir skautininkai, kurie bus atskaitę su LSB Vadovų ūkio Sklyriumi iki 8. m. gruodžio 1 d.

karui reikalinga, atgal privatinėms bendrovėms. Taip pat naujai pradėtas steigti atominės jėgų elektrai gaminti pavesti privatinėms kapitalams.

Bet respublikonai jokiū būdu nepajėgė išskirti prieš rinkimus, ką demokratų atidavinėjo sovietams — Teherane, Jaltoje Potsdame, ir pačiame Washingtone, kur sufabrikavo Kinijos atidavinimą komunistams.

Tie faktai būtų pasitarnavę respublikonams atskleisti tikrąjį demokratų veidą. Tik paskelbimas Jaltos konferencijos, kur sergas Rooseveltas 1945 m. vasario mėn. 10 d. sutiko pavesti Stalinui Kurilų salas ir pietinį iškišulį Sahalino, ir Port Artūro, būtų privertę piliečius susimąstyti.

Šiuos dokumentus ruošia paskelbti, tačiau Eisenhowerio patarėjai ir užsilikę iš Trumano laikų departamento tarnautojai reikalauja patarė atidėti po rinkimų. Tarnautojai visokiais būdais gailino ty dokumentų suklasifikavimą, kad niekas nesųėtų prieš rinkimus ką nors apie tai prisitarti.

Kaip kas pasikloja taip ir miega.

TINKAMAI PAMINĖKIME BALFO DEŠIMTMEČI

Šiemet sukanka dešimt metų, kaip viečia Balfas. Nėra nė vieno lietuvių, kuris šios organizacijos nežinotų. Vieni, būdami geresnė padėty, iš savo geros širdies per ją savo aukas atidavė, kiti, nelaimės ir vargo išvengti, per ją tas aukas gavo. Ši taip Balfas tapo didele ir pajėgia visų lietuvių organizacija, kuri gelbėjo brolių ir seserį, šluostė jiems ašaras, guodė nusiminime ir nuliūdime.

Todėl Balfos veiklos dešimtmetį visi turime kaip reikiant paminėti. Tai mūsų kiekvieno pareiga. Ypač lietuvių tremtinio, kuris daugiausia Balfos rūpesčiu ir pastangomis ir čia, Amerikoje, atsirado.

Tad ko Balfas iš mūsų savo sukakties proga nori ir pagel-dauja?

Visų pirma kviečia visus dalyvauti savo kongrese, kuris įvyksta lapkričio 26 ir 27 d. Clevelando 8 val. prieš posėdžius Ciesiam Clevelando viešbuty Cleveland Hotel. Jų pradžia — lapkr. 26 d. 10 val. ryto, lapkr. 27 d. 9 val. Prieš posėdžius Clevelando katedroj bus atlaikytos

Pagrindiniai nario mokesčiai: a) už 1952-53 m. po \$3.00 ir už 1954 m. — \$2.00.

Rajonų vadeivos ir LSB skyrių vadejai savo rajonų ir skyrių veiklos apyskaitas prisiunčia Vyriaus. Skautininkui iki 8. m. lapkričio 25 d. Apskaitos turi būti su smulkiais statistinėmis periferijos žiniomis.

Visi skautininkai, kurie nėra užsiregistravę Skautininkų Skyriuje, kviečiami tai atlikti iki 8. m. gruodžio 1 d. Anketoje gausimos pas vyr. sklt. V. Skrininką, 250 Hallam St., Toronto, Ont., Canada. Krivulėje yra paskelbtos registruotų skautininkų sąrašas, kuriame yra 105 pavardės.

SKAUTŲ SPAUDOS VAJUS

Skautams ir skautėms yra paskelbtas skautiškosios spaudos 1955 m. vaju. Dalyvauja visi skautai-tės ir jų vienetai. Vajus vedamas varžybų būdu. Už surinktas "Sk. Aido" prenumeras skiltims ir pavieniams platintojams skirjami taškai. Skiltims pabaigoje bus išvedamas rodiklis: dalinami taškai ir narių skaičius. Vajus pradėdamas lapkričio 1 d., o pabaiga bus 1955 m. kovo 31 d.

SKAUTŲ TĖVAI IR SAUNUS LINKSMAVAKARIS

Spalio 23 d. New Yorko nepaprastu pasisekimu praėjo "Rambyno" stovyklautojų links-mavakaris, kuris sutraukė per 300 svečių-dalyvių. Dalyvavo ne tik iš plačiųjų New Yorko apylinkių, bet ir iš tolimesnių Naujosios Anglijos vietovių skautai-tės.

Spalvota sklt. Gerio Peniko filmas ir puikūs vasariški Rambyno stovyklos vaizdai gražino žiūrojus į giedrias, o kartu ir į audringas vėtro "Carol" dienas, Bostoniškis vyr. sklt. V. Strolia stebino svečius savo magiškais pokštais. Kelis žodžius tarė buvęs Rambyno stovyklos viršininkas pskt. A. Banevičius iš Bostono, Mass., I-o rajono sk. vyčių vadas pskt. V. Pileika iš Hartfordo, Conn., ir New Yorko skautų vietininkas vyr. sklt. R. Kežys. Vėliau smagiai pasilinksminė ir padainuota.

Linksmavakarin buvo sukvietėti ir skautų-tėvai bei bėičiai. Ten pareikštos mintys bei spalvoti vaizdai pakėlė ne tik skautų-tėvų nuotaikas, bet kartu paskatino susiorganizuoti sk. tėvus-bėičius. Skautų-tėvų būrelis, tėvų paramai organizuoti ir būreliui atstovauti, išrinkto komitetas. K-ka yra: A. Reven-tas — pirmininkas, J. Audėnas ir O. Terčionienė — vicepirmininkai, Gudas — išdėlininkas, J. Janulevičienė — sekretorė, dr. E. Nokaš ir P. Ulešas — nariai. — SKS —

Su vaslybės teismais besiginčydami du broliai Finn ir Robert Olson buvo paskelbę bado streiką. Dabar dėl važiavimo taisyklių nepaisymo jie vėl pakliuvo į teismą ir vėl žada badauti.

mingu ir svarbiu lietuvių gyvenimo įvykiu. Atlikime tai iš lietuviškos pareigos ir dėkingumo! STB

Patar! kalmynul prenumeruoti DIRVA!

VANAGAITIS

KNYGA

jau gaunama Dirvoje. Siųskite \$2.00 ir labai daug patirsite apie Amerikos lietuvių gyvenimą.

DIRVA: 1272 E. 71 St.

Cleveland 3, Ohio

Mes duodam ir iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY CO'S BASEMENT

Vyrų sanforizuoti margi medvilniniai

PLANELOS

SPORTINIAI MARŠKINIAI

Didžiai: mažas, vidutinis ir didelis

1.99

Vyrų sanforizuoti margi medvilniniai flanelos sportiniai marškiniai. Labai gerai planasi ir lyginasi. Didelis pasirinkimas įvairiausių spalvų. Jūs pirkite tuos marškinus gaudami augščiausią rūšį. M aziau kaip 1% susitraukimas.

Pašto ir telefono užsakymai pildomi...
Saukite CHerry 1-3000

The May Co.'s Basement Men's Furnishings Department

Tik 2 dienos!

Vaikų sanforizuoti margi medvilniniai

Planelos Sporto Marškin.

Vaikų sanforizuoti margi medvilniniai flanelos sportiniai marškiniai. Labai gerai planasi ir lyginasi. Pilni dyganiai, madingi. Visų norimų naujų patraukiančių kirpimų ir spalvų. Didžiai 6 iki 18.

2 už \$3

The May Co.'s Basement Boy's Furnishings Department

We pay up to
\$400.00
per month
if you're sick
or hurt...

Štai nelaimingo atsitikimo ir sveikatos planas, užtikrinantis ligoninės, medicinos ir chirurgijos išlaidoms ir dar svarbius dalykus padengti sustojusį algą! Stebinančiai žemi mėto įmokėjimai... galimas užmokėti kas mėnesį. Klauskite apie Invalible Policy.

PAULINA MOZURAITIS
Agentas
13706 Benwood Ave.
Telef. SK 1-2183

FARM BUREAU
mutual
automobile
insurance co
HOME OFFICE
COLUMBUS, OHIO

Kaip viengungiai sudrebino žemę...

(Mūsų kultūrinės veiklos bruožai, išguldyti labai mokiškai ir suprantamai)

PROF. DR. JEREMIJAS AZUBALIS, Dunbarport, Ohio

I
Gervazas Azubalis kaip ir sunegalavo. Pradžioje jis atedavo į visus susirinkimus. Jis nesijautė galis su vėliava žygiuoti priekyje kitų, bet tvirtai tikėjo, kad savo dalyvavimu visose sueigose didžiai palengvins tėvynės laisvinimo darbą. Tačiau netrukus atsibodo klausyti asmeninių sąskaitų suvedinimų politinio pobūdžio susirinkimuose ir jis persimetė į grynai kultūrinę sritį. Ilgainiui paaiškėjo, kad ir čia esama tamsių vietų. Ten jis vis dėlto buvo susirinkimų dalyvis, galis laikas nuo laiko paprašyti balsų. Čia tapo jis paprastu žiūrovu su mažom pareigom ir su dar mažesniu teisiu.

Po kiekvieno parengimo, saimė aišku, buvo dalinamasi įspūdiu. Tiesabūdiui Gervazui Azubaliui dažnai išsprūsdavo atviras tamsinės spalvos sakiny. Netrukus jis pastebėjo, kad daugelis labai nemėgo jo pastabų. Pasirodė, kad stambieji parengimų tūzai didžiai nepagirdavo bent kiek kritiškesnių pasisakymų apie jų kieto darbo rezultatus (griežtas uždraudimas, žinoma, buvo neįmanomas). Bet Gervazas Azubalis buvo gryo kraujo lietuvius ir, savaime aišku, negalėjo nusilenkti tam nerasytam įstatymui (tik pabandyk lietuviui ką nors uždrausti!). Priėjo prie to, kad kartą vienas žymus kultūrininkas ir parengimų ekspertas jį atsakančiai iškoliojo ir dar pridūrė:

— Pabandyk pats. Pamatysi. Kritikuoti gali net ir tokie kvailiai, kaip tu.

— Ir pabandysiu, — atžėrė Azubalis.

Ir po to jis pasijuto besas kaip neišbrendamaj pelkėje. Noras surengti didesnį masto vakarą augo ir augo. Bet Azubalis nematė galimybių jam įgyvendinti. Vaikščiojo kaip nesavas. Aišku, jis galėjo pamiršti savo išsišokimą. Rimtas pažadas nebuvo duotas. Bet, matyt, būta kitų priežasčių, gaivinusių tą nelemta mintį. Gal jam pabodo pilka žiūrovo padėtis. Gal jį, kaip daug žmogų, graužė sąžinė už perastrias pastabas, ir atsirado kilnus noras suteikti ligšioliniams vakarų rengėjams progą atsirevanšuoti kritika. O gal kartais artėjanti amžiaus pabaiga pakilo jam kuklų ir žmogišką norą bent vienu didesniu žygiu įsiamžinti Lietuvių Enciklopedijoj.

Gervazą Azubalį pasiutusiai kankino ta dvasinė krizė. Tikrumoje nebuvo lengva užimti žymiesnio vakaro rengėjo postą. O smulkiaus pagelbininko pareigų jis nenorėjo. Žiauri padėtis nerodė jokios pabaigos.

Bet grįžtant iš moterų — spaudos darbuotojų paminėjimo, Azubaliui švystelėjo siūlo galas. Ak, kad dabar mes, vyrai, taip imtume ir suruoštume parnašios rūšies vakarą. Bet kuris iš vyrų išdrįs viešai skaičiuoti vyrų nuopelnus mūsų raštijos istorijoj? Jei paaiškėtų, kad vyrų nuopelnai didesni už moterų, tai žmogelis taip ir supūtų namų arešte, uždarytos visagalės žmonos.

Beįsiekiant išeities, Azubaliui nušvito išganinga mintis. Kam gi čia vedusiųjų? Ar maža laisvę pamilusių viengungių, tokių, kaip ir jis pats? Ir, sviete brangiausias, viengungių nuopelnai mūsų spaudai toli praneša visų kitų nuopelnus! Ko daugiau bereikia?!

Sekant vakarą pas Gervazą Azubalį posėdžiavo keliolika žymiausių viengungių. Vengdami praetis klaidų, jie atidžiai peržvelgė visus buvusius spaudos paminėjimus.

Pirmajame buvė labiausiai už-

simota. Bet nesklindumų neišvengta. Viengungiai visgi priėjo nuomonės, kad rengėjai nesurinkę tiek dešimtinų, kiek tikėjosi. Šiuo klausimu virė karingos diskusijos. Daugelis tačiau kietai laikėsi nuomonės, kad minėjimo pradžioje taip beceremoniųjų pareikalavus dešimtinų, visas minėjimas atsidūręs nemaloniai nutaikičiame tam tikro biznio ženkle. Kitų pakraipų žmonės, nesijausdami pajęsi tokio sumom šelpiti sau artimesnę spaudą, nejudinę dešimtinų.

Antrasis minėjimas buvęs kuklesnio pobūdžio ir be žymesnių trūkumų. Tik vyresnioji mūsų visuomenės dalis gal dar kiek permažai pastikinti studentais. Bet to nepasitikėjimo priežasčių galima įžvelgti ir pačiuose studentuose. Konstatuota, kad prelegentui kažkaip susimaišę paskaitos lapai su mokykliniais užrašais. Ir jis spaudos minėjime per neapsižiūrėjimą taip ir perskaitęs keletą puslapių apie Tomą Edisoną.

Nesunku buvo viengungiams atrasti trečiojo spaudos minėjimo mažoko pasisekimo priežasčių. Pasak jų, moterys dar sykį įrodžiusios savo netinkamumą didesniems žygiams. Vakaras buvęs moterų nuopelnams atžymėti. Priderėję visą programą atlikti pačioms moterims. Bet jos neapsiėjusios be vyrų. Tuo jos parodžiusios savo silpnumą ir praradusios simpatijų bei pasitikėjimo užuomazgas tarpe tų, kurie į moterų bandymus prilygti vyrams buvo emę žiūriti viltingai. Todėl daug kas ir neatsiėjo į vakarą.

Kai buvo prieita prie būsimo programos aptarimo, Euzubijus Kanauka — Makintavičius, rimčiausias iš rimčiausių, tarė:

— Vyrai, mes negalime smulkintis

Iš kur lankosi skraidančios lėkštės?

žinomas mokslininkas, prof. Hermann Oberth, autorius "The rocket into interplanetary space" ir erdvės nugalėjimo ir vaivorybių sviedinių klausimose tarptautiniai vertinamas autoritetas teigia, kad skraidančios lėkštės mus lanko iš tolumo pasaulio.

Pagal Andrew G. Haley, Amerikos raketų draugijos prezidentą, prof. Hermann Oberth savo žiniomis ir darbais technikos srityje yra gyvybiškai prisidėjęs prie pagaminimo žinomos vokiečių raketos V-2. Jis taip pat yra pripažįstamas kaip pajėgus teoretikas ir jo dabartiniai galvojimai apie tarptautinį susisiekimą laikiniuose atžvilgiuose sutinka su Arthur C. Clarke, anglų tarptautinės draugijos vadovu, galvojimais. Prof. Hermann Oberth skraidančių lėkščių klausimu žurnale "American Weekly" pareiškė sekančias idėjas mintis.

Pagal jo tezę skraidančios lėkštės yra tikrai ir jos yra erdvės laivai iš kitos saulės sistemos ir kad jos valdomos protinių stebėtojų, kurie tyrinėja mūsų žemę jau eilę šimtmečių. Jis galvoja, kad tie stebėtojai yra siunčiami atlikti sistematiškus tolimus erdvinis tyrinėjimus žmonių, gyvulių ir augalų.

Jie dabar ateina ne kaip išbrolėliai, ir prof. Hermann Oberth tiki, kad jų dabartinė misija yra tik mokslinis tyrinėjimas.

Jo nuomone, po visų oficialių skraidančių lėkščių paslapties tyrimų, faktas lieka, daugelis stebėjimo rezultatų formaliai yra JAV oro pajėgų aprašyti kaip "neišaiškinti skraidantys objektai". Iškeliama daug teorių, kalbančių, kad skraidančios lėkštės tikrai negali būti. Nė kurie iš jų, kurie matė lėkštes yra laikomi patys save užhipnotizavę, kiti yra skaitomi, kaip optiškų iliuzijų ar masinių haliucinacijų aukos. Bet prof. Hermann Oberth nematęs iš jokio patikimo šaltinio patėminančių įrodymų pagrįsti minėtiems teigimams.

Rusų laikraščiai dargi nusi-skundę, kad JAV oro pajėgos pradėjusios didelį skraidančių lėkščių bėgą, su tikslu gauti daugiau lėšų erdvės tyrimams ir apsiginklavinimui. Į šį kaltinimą nieko nebuvo atsakyta.

Radaro įtaisai dažnai patvirtino faktą, kad pastebėti fenomenai buvo ne haliucinacijos. Kiekvienas patyręs pilotas turi pajėgti atskirti skirtumą tarp optiškų iliuzijų ir tikrai skraidančių objektų. Pastangos išaiškinti fenomenus, kaip ugnies kamuolius ar meteorus, nesutinka su mokslo lygiu. Teigimai, kad lėkštės yra Amerikos ar rusų paslaptiniai sviediniai, nėra paremti jokiais faktais. Bet

koks žmogaus pagamintas objektas, kuris skristų greičiau už garą, sukeltų baisų triukšmą peržengdamas garso greitį, tuo tarpu kaip daugelis akivaizdžių liudininkų praneša, kad lėkštės, kurias jie matė, priešingai sprausminiams lėktuvams, skrido tyliai.

Daug skraidančių lėkščių buvo pastebėta tarp 1946 ir 1954 metų, nors jų buvimas buvo paneigtas, tvirtinant, kad pastebėję jas asmenys buvo paveikti haliuzinacijos.

Prof. Hermann Oberth toliau teigia, kad jis ištyręs visus argumentus, kaip patvirtinančius skraidančių lėkščių buvimą taip ir paneigiančius, priėjęs išvados, kad "neišaiškinti skraidantys objektai", egzistuoja, yra labai tikri ir jie lankosi iš šorinės erdvės. Jis sako, kad tikėdamas, jog skraidančios lėkštės yra tikrovė, jis netvirtina, kaip kai kurie tyrinėtojai teigia, kad jos ateina pas mus iš kitų mūsų saulės sistemos planetų. Jo teorija esanti, kad jos atskrenda vadovaujamos gyvų protinių esybių iš kitos saulės sistemos arba dar daugiau ir ne iš vienos saulės sistemos. Ir jis vadina tuos lankytojus "Uranydais" nuo graikiško žodžio "ouranos" — dangus.

Jo nuomone, mes per daug žinome apie mūsų saulės sistemos planetų sąlygas, kad galėtumėm tvirtinti, jog lėkštės atskrenda iš ten. Tik viena iš tų planetų, kuri gali turėti gyvybę ir dargi tik augalų formoje, yra planeta Marsas, bet ir jos paviršius nėra apgyventas nei vienos žmogaus, kuri galėtų, kaip mes kad įsivaizduojame, turėti smegenis daug labiau išvystytas už mūsų. Arba kultūra, nepalyginamai augtesnė už mūsų.

Atmetęs mūsų saulės sistemos planetas, prof. Hermann Oberth iškelia mintį, kad lėkščių kilimo vieta (bazė) gali būti planeta ar planetos, skriejančios aplink kitą ar kitas saules. Tikėtina, kad ta kita saulė ar žvaigždė yra viena iš arčiausių mūsų saulei, kuri būtinai yra žvaigždė.

Nežiūrint labai didelio atstumo tarp mūsų saulės (įskaitant žemę) ir tarp arčiausios saulės sistemos, kelionė nuo vienos saulės sistemos į kitą, prof. Hermann Oberth galvojimu, teoretiškai esanti galima, kai kartą neribotos jėgos šaltinis yra išvystytas. Jis netikės teigimams, kad skraidančios lėkštės yra valdomos esybių, panašių į žmones, nors nėra galima įrodyti, kad tai ir netiesa. Jis netiki, kad tie lankytojai esą panašūs į bet kokią mums žinomą gyvą esybę. Dargi, jeigu jie ateina iš angliarūksties atmosferos, ir nors mūsų požiūriu jie būtų keisčiausios bet kada įsivaizduotos būtybės, tačiau jie gali gal-

voti logiškai ir turėti išvystę žymiai viršijančią civilizaciją už mūsų. Teigimai, kad skraidančių lėkščių vaivorybių yra buvę bet kada matyti, kurie esą gražūs ir panašūs į žmoniškas esybes, profesorius Hermann Oberth galvojimu, tie teigimai nėra faktiškai patvirtinti.

Sutvėrimai, kurie galėtų skristi po mūsų atmosferą be ypatingo prisitaikymo, galėtų čia apsigyventi. Daug ramiau mums spėlioti, kad lėkščių žmonės ateina iš atmosferos, žymiai skirtingos nuo mūsų ir yra iš viso nepanašūs į mus.

Jei jie ateitų iš visai skirtingos atmosferos, jie negalėtų egzistuoti žemėje, kaip mes negalėtume egzistuoti jūroje dugne. Prof. Hermann Oberth galvoja, kad Uranydai jau tyria žemę šimtmečiais. Žmonės vadina jų skraidančių jėgą lėkštėmis ir sako, kad tie fenomenai yra naujai atsiradę. Bet tai toli nuo tiesos, nes yra parodymų, kad 1731 m. gruodžio 9 d. mes buvome aplankyti keliautojų, kurie buvo atvykę iš erdvės. Stebėtojų pranešimais keisti šviesos globusai manevravę virš Florencijos, Italijoje. Panašūs pranešimai buvo iš Šveicarijos 1761 m. lapkričio mėn. 2 d. Londone jie buvo pastebėti 1945 m. kovo 29 d. ir kitur Anglijoje 1855, 1859, 1860 ir 1864 m. Tos pačios šviesos buvo matytos augštai, apie kurias mes dabar kalbame, kaip apie skraidančias lėkštes virš Bloomington, Indiana 1877 m. rugsėjo 7 d., virš Geltonosios jūros 1893 m. ir virš Atlanto 1904 m.

Jei erdvės kretūros pasirodo pas mus jau ilgą laiką, kodėl jos nesusisiečia su mumis? Prof. H. Oberth tikis, kad priežastis glūdi išvadoje, kad mes nieko nežinome apie jų protinius organizmus, taip pat ir jie nieko nežina apie mūsų. Yra galima, kad jie veikia mums dar nežinomais spinduliais, kuriais jie mėgina su mumis susisiekti. Mums lieka tik laukti. Mes galėtumėm mėginti susisiekti su jais radio signalų pagalba. Tarpusavio matematinis susipratimas galėjo būti pranokėję garso ir rašyto žodžio.

Toliau prof. H. Oberth teigia, kad mes galime būti tikri, jog jie nėra lėtai galvojančys. Jų intelektualinis pajėgumas, nežiūrint kaip keistai jie patys atrodytų, yra didelis. Jie tai įrodo nugalėdami erdvę tarp jų planetarinių namų — jų saulės sistemos ir mūsų pačių saulės sistemos. Kad ateitų pas mus iš to didelio atstumo jie yra pasiekę mūsų svajonę tapti žmonėmis astronautais. Atseit, jie gali keliauti beveik šviesos greičiu. Tas mums dabar dar už mūsų pajėgumo ribų, kaip mūsų dabartinės raketos buvo už pajėgumo ribų tų žmonių, kurie pagamino pirmąjį garo garvežį.

Dabar mes spekuliuojame apie būdus, kaip pasiekti žvaigždes, o Uranydai to jau yra pasiekę — teigia prof. H. Oberth. Mūsų matematiškieji teoretiškai galvoja, kad vienintelis kelias, kuriuo tai būtų galima pasiekti, kada neribotos jėgos šaltinis yra prieinamas, tai suspenduojant laikinai keliautojų gyvybę. Medicinos mokslas galės to pasiekti. Tuomet keleiviai negalvotų apie ilgą kelionę, nes jie neįstų, kad keliau, kol nepasiektų tikslo! Tas laikas dar ir todėl nebūtų ilgas, nes keliaujant begalinio greičiu mėnesiai gali atrodyti kaip minutės. Matematikai, patyrę reliatyvumą, tiki, kad gali tai demonstruoti. Tai yra žinoma teorija.

Grįždamas prie skraidančių lėkščių buvimą klausimo prof. Hermann Oberth laikosi tezės, kad jos yra erdvės orlaiviai vienu ar kitu būdu atkeliavę į mūsų žemę iš už mūsų saulės sistemos. Kad mes mėginame skubėti, kada mes galėsime pasiųsti laivą į vieną iš mūsų seserų planetų mūsų saulės sistemos, tuo tarpu Uranydai jau padarė šuolį iki mūsų žemės. Kaip galėtumėm mes jų bandymą pa-

Dainų šventė 1956m.

Viena būdingiausių lietuvių sielos apraiškų yra daina. Nuo seno save vadinamo dainų šaliu. Visi mūsų darbai yra surišti su dainų garsais. Ir šiuo metu, kai visos lietuvių jėgos yra telkiamos kovai už laisvą Lietuvos gyvenimą, lietuviškoji daina, kaip ir anųmet, įgauna didelę reikšmę.

Bendrosios dainų šventės tikslas yra: sustiprinti lietuviškumo supratimą chorų tarpe, pagyvinti jų veikimą Jungtinės Amerikos Valstybės ir Kanados laukiančių kitataučiams, kad Lietuva tikrai yra dainuojanti šalis ir palaikyti Lietuvoje buvusią dainų šventės tradiciją.

Jau seniai buvo gyvas reikalas organizuoti Bendrąją JAV ir Kanados lietuvių Dainų šventę, tačiau niekas to neįsibrėžė pradėti. Chicago lietuvių chorai, jų dirigentai bei valdybos, Vargoninkų S-gos iniciatyva, susirinkę į bendrą susirinkimą, nutarė, kad tokia dainų šventė yra reikalinga ir tam reikalui išrinko laikinąjį Organizacinį Komitetą. Komitetą sudaro: pirmininkas Mrs. Alice Stephens — Alice Stephens Meno Ansamblio vadovė, vicepirmininkas Vytautas Radžius, Chicago lietuvių Vyrų choro valdybos pirmininkas, sekretorius Juozas Kreivėnas, "Muzikos žinių" redaktorius, nariai: Albinas Dzirvonas, "Dainavos" Ansamblio valdybos pirmininkas, Justas Kudirka, ALRK Vargoninkų Sąjungos centro valdybos pirmininkas.

Laikinis organizacinis komitetas, išsiaiškines dainų šventės galimybes, nutarė intis pirmųjų žygių, kuriuos, pritarant visos Amerikos ir Kanados lietuviams, mano atlikti.

Bendroji Dainų šventė numatoma 1956 metų pavasarį, nors paruošiamoji darba nepaprastai daug. Kadangi JAV lietuvių savo sostinė lyg ir skaito Chicago ir joje yra svarbių organizacijų centrai ir vadovybės, lietuviški dienraščiai, kelios lietuvių radio valandos, didelis lietuvių skaičius mieste ir apylinkėse, be to, vien Chicagoje yra daugiau, negu 500 choristų, įsijungusių į įvairius chorų, kurie jau pareiškė savo visišką pritarimą ir sutikimą tokioje dainų šventėje dalyvauti. Laikinis Organizacinis Komitetas nutarė visiems priimtina vietą šiai Dainų šventei siūlyti Chicago.

Šią savaitę visiems žinioms JAV ir Kanados lietuviams muzikams ir chorams bei mažesniems dainos vienetais bus išsiuntinėti Komiteto laišku-kvietimai-anketos, į kuriuos chorai bei jų vadovai prašomi nedelsiant, iki lapkričio 21 dienos, būtinai atsakyti. Chorų dėsime vieną ar kitą atsakyti nudedis ir pačia dainų šventę. Šiuo prašoma tik principinio pasisakymo. Atsakymas turi būti pasiųstas sekretoriaus adresu: Mr. J. Kreivėnas, 1602 So. 48 St., Cicero 50, Ill.

Laikinis Organizacinis Komitetas ne visų chorų dirigentų ar valdybų turėjo adresus, todėl komitetas prašo šį pranešimą laikyti oficialiu pakvietimu ir augščiau nurodytu adresu greitai pasiųsti savo atsakymą su apytikriu choristų skaičiumi.

kreipti mūsų naudai? — klausia prof. Hermann Oberth ir čia pat atsako: "Jeigu kokių nors būdu mums pasisektų su Uranydais susisiekti, mes turėtumėm juos pasveikinti. Mes turėtumėm mėginti moksliškų priemonių pagalba, kurios atrodytų galimos, sušėti ir ryšius su jais. Gali būti, kad atidengtu mums paslaptis, kurią, priešingai, mes neatidengsim per šimtą tūkstančių metų".

St. Nasvytis

BOSTON

155 RĖMĖJŲ BŪRELIS

Vasario 16 gimnazijai remti būrelis 155 įsisteigė prie Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Bostono skyriaus 1952 metais rugsėjo mėn. Nuo tos dienos li-gi šiol būrelio nariai surinko ir išsiuntė gimnazijai \$440.—. Dabartinis būrelio narių sąstatas yra toks: Adomkaitis N., Andriūšis V., Blumas P., Bričkus Ant., Čibas Edv., Gričius M., Kalvaitis Br., kuris tuo pačiu laiku yra ir kito panašaus būrelio narys-rėmėjas, Karosas Alb., Kasmauskas J., Lendraitis L., Liauba Alb., Matijoška Ant., Minkus Stp., Nikolskis D., Sėiukas Ad., Vaičiūgis J., Vakauzas Vl., Veitas Br., Veitas Rm., Vileniškis Ant., Vileniškis Ig., Volmerytė B. Be to, į kalbamą būrelį įstojo nariais-rėmėjais: Andriulionis Ant., gyv. 245 W. 5th St., Nikolskis Povilas, 625 E. 7th St. ir Venckuvienė Bronislava, 5 Thomas Park, visi iš So. Bostono. Būrelis šelpia II kl. mokinį R. Valdukaitį.

Registruotis prašomi ir oktetai, ir kvartetai, ir pavieniai dainininkai, nesant vietos vieneto. Kai bus žinomas chorų skaičius, bus spausdinamos gaidos, parengtos Dainų šventės repertuaro komisijos, kuri netrukus bus sudaryta.

Šiuo trumpu pranešimu Laikinis Komitetas ragina visus JAV ir Kanados lietuvius, galinčius dainuoti, dar niekur neįsijungusius į chorą, tuojau prisijungti prie sau patinkamo choro ir tuo padidinti dainininkų skaičių. Kur nėra choro, bet yra norinčių dainuoti ir yra kam vadovauti, tuojau steigti naują vienetą.

Teskamba dainos už laisvą Lietuvą!

Bendrosios Dainų šventės Laik. Org. Komitetas

STUDENTŲ DARBAI

Lapkričio 7 d. Bostone įvyko Bostono ir Brocktono Lietuvių Studentų Santaros narių ir pritariančiųjų susirinkimas. Nustatyta surengti Lietuviškojo Seminaro vardu ciklą aktualių, neformalių paskaitų, kuriose dalyvautų ir profesūra, ir studentija. Seminarui rengti komisijon išrinkti: Vladas Eikinas, Z. Mereckis ir Raimundas Šukys. Seminarą pradėti galvojama gruodžio 11 d. su K. Ostrausko, studijuojančio Philadelphiaje li-tuanistiką, paskaita "Kartų dvikovą". Visa apylinkių jaunuo-mė bus nuosirdžiai dvičiama dalyvauti.

WATERBURY

MOTERŲ KLUBAS WATERBURYJE

Prieš kelius mėnesius Waterburyje, Conn., susiorganizavo lietuvių moterų klubas, kuris be kitos savo kultūrinės bei socialinės veiklos remia Pabaltijo Moterų Tarybą (New York), bendradarbiauja su tos tarybos lietuvių atstovybe ir p.

Klubas turėjo kelius susirinkimus, svarstė įvairius veiklos klausimus, išsirikino savo vadovybę, užmezgė santykius su kitomis organizacijomis, susisiekia su kitų Pabaltijo tautų moterimis. Klubas narės sudėjo aukų Vokietijoje likusiems lietu-tuaro komisijos, kuri netrukus bus sudaryta.

Moterų klubui priklauso ke-liasdešimt Waterburio moterų. Jų vadovauja valdyba T. Krausauskienė, O. Saulaitienė, M. Taruškienė, M. Tonkūnienė ir Dr. K. Žilinskienė.

Pirmasis moterų klubo socialinis debiutas — viešas parengimas bus š. m. lapkričio mėn. 20 d., šeštadienį, lietuvių parapijos salėje. Šiame parengime lietuvių tautinės muzikos klausimais kalbės prof. V. Marijošius, o parengimo dalyviai būsia pavai-sinti, galėsia pasiūkti ir jau-kiai parengtoje salėje bičiuliskai pabūvoti. Į pobūvį kviečiami visi waterburiečiai, svečių būsia iš kitų kolonijų.

Mūsų rėmėjai

Prenumeratą pratęsdami Dirvos fondui aukas atsiuntė:

Ruzgys Kleopatra, Rochester 1.00
Seniūnas Ant., Richmond 1.00
Valaitis K., Philadelphia 2.00
Abraitis V., Richmond Hill 5.00
Vidmantas S., Melrose Park 1.00
Braziulis Vl., Cleveland 2.00
Keršys F., Worcester 1.00

Visiems aukotojams reiškiame nuoširdžią padėką.

DAIL. ALF. DARGIS

Rochester Arena Theatre galerijoje nuo spalio mėn. 10 d. iki lapkričio mėn. 1 d. buvo suruošęs savo grafikos darbų parodą. Paroda turėjo gražų pasisekimą. Dail. A. Dargio grafikos darbų rinkinį turi meno galerijos New York, Londone, Hamburge, Frankfurte, Philadelphiaje.

ATSTOVAI REIKALINGI

Skubiai reikalingi Importo firmos atstovai nuolatiniam darbui šioms valstybėms:

Ohio
Illinois
Michigan
New York
Pennsylvania

Taip pat reikalingi atstovai ir kitoms JAV valstybėms. Pradedant uždurbis ca. 75.—\$ savaitėje. Suinteresuoti rašo:

ANTANAS PAULAITIS,
Boston 25, Mass. (52)
23, Romsey St.,

• Daugiausia JAV automašinių registruota Californijoje (5,504,413). Po to eina New York (4,189,462), Texas, Pennsylvania. Ohio yra penktoje vietoje su 3,166,741 automašino-mis.

• Kiekvienas JAV gyventojas, pirkdamas už \$2000 automašina, \$555 sumoka įvairių mokesčių (taksų).

TUOJ ĮSIGYK ŠIAS PLOKŠTELES:

Čiurlionio Ansamblio įdainavimai
Albumas \$10.00

Čikagos Vyrų Choro įdainavimai
Albumas \$8.00

Pianisto Andr. Kuprevičiaus įskambinimai
\$5.00

Užsakymus ir pinigus siųsti:

DIRVA,
1272 E. 71 St.,
Cleveland 3, Ohio.

Rašomosios mašinėlės visų geriausių firmų, o jų tarpe gar-siosios SMITH-CORONA, bet-kurios kalbos raidiniais, — išsimokėtinai. Naujausi modeliai. Lietuviškas raidinys greta pil-no ir nepakeisto amerikoniško. Kainos nuo \$67.50 ir augščiau. V. BARTKUS. Adr.: 712 E. 92 St., Cleveland 8, Ohio. Tel.: LI 1-6716.

Clevelande ir APYLINKĖSE

Neo Lithuania metinė šventė,

surengta Colonial Garden salėse, praėjo jaukioje nuotaikoje.

Iškilmingam posėdžiui vadovavo Clevelando neolituano pirm. Aleksas Laikūnas. Ilgesnė kalbą pasakė iš New Yorko atvykęs dr. Bronius Nemickas. Buvo daug sveikinimų žodžių ir raštų.

Po iškilmingo posėdžio vyko nuotaikingas pobūvis. Buvo surengta per 250 svečių.

Lankėsi J. Bačiūnas

Lapkričio mėn. 6-7 dienomis J. Bačiūnas su ponia lankėsi Clevelande. Lapkričio mėn. 6 d. dalyvavo Neo Lithuania metinėje šventėje, lapkričio 7 d. posėdžiavo Vilties Draugijos valdybos narių ir Vilties namo praplėtimo komisijos posėdžiavo.

Sofija ir Viktoras Amšiejai

lapkričio mėn. 13 d. švenčia 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktį.

Pamaldos įvyksta lapkričio 13 d. Naujosios Lietuvių parapijos bažnyčioje (1822 Neff Rd.), 8 val. ryto. Valiės Naujosios Lietuvių parapijos salėje 6 val. vakaro.

S. ir Viktoras Amšiejai yra aktyvūs Clevelando lietuvių gyvenime. Ypač yra daug pasidaryvę BALFO reikalams, atkviėti daug tsemtinių ir padėję jiems įsikurti.

S. V. Amšiejams linkime dar daug gražių vedybinių metų.

Tautinių Korporacijų atstovų pasitarimas

Derindami Tautinių Korporacijų sambūrių veiklą lapkričio mėn. 7 d. pas dr. V. Ramanauską posėdžiavo Chicagos, New Yorko ir Clevelando atstovai.

Sofija Adomaitienė

iš Gary, Ind. lankėsi Clevelande ir dalyvavo Neo Lithuania šventėje.

Svečiai iš Chicagos

I Neo Lithuania metinėje šventėje iš Chicagos buvo atvykę: inž. J. Jurkūnas, adv. Našiūnas, V. Aleksandriūnas ir St. Mankus.

Dr. A. Jasevičius

iš Columbus, Ohio, buvo atvykęs į Neo Lithuania metinę šventę.

I. ir A. Sušinskai

persikėlė į savus namus — 915 Ida Ave.

PASIKEITIMAI BRAZIJŲ KRAUTUVĖJE

Nuo šiol Brazis Bros. drabužių krautuvė, esanti 6905 Superior Ave., yra paties savininko Jono Brazio, jr. priežiūroje. Jis, būdamas šios krautuvės vedėju, teikia savo klientams mandagų ir sąžiningą patarnavimą. Pristatymas prie dirbančiųjų sąlygų, krautuvė laiko atidarytą pirmadieniais ir ketvirtadieniais iki 8 val. vak., o visomis kitomis dienomis iki 6 val. vak.

Rudens ir žiemos sezonui yra virš 100 moderniškiausio audimo, bei rašto medžiagų kostiumams ir paltams. Drabužiai siuvami pagal užsakymą, tačiau parduodami ir gatavi apsiaustai, paltai, kostiumai. Didelis pasirinkimas elegantiškų vyriškų baltinių, kaklaraiščių, kojinių ir kt.

Visi kviečiami besitarinčiųjų švenčių proga jau dabar aplankyti Brazijų krautuvę, kol yra skaitlingas ir įvairus prekių pasirinkimas. Broliai Braziai jau 35 metai sąžiningai patarnauja savo klientams lietuviams.

(Sklb.)

Daug naujų piliečių

šį ketvirtadienį, veteranų dienų proga, Clevelande pilietybės dokumentus gaus virš 2000 naujų piliečių. Pilietybę gaunantiųjų tarpe yra didelis skaičius lietuvių. Iš jų p. Sagienė praejusį šeštadienį aiškino per televiziją aplinkybes, kurios privertė čia atsikurti.

Smuk. E. Kuprevičiūtė ir pianist. A. Kuprevičius

gruodžio mėn. 10 d. koncertuoja Clevelande. Plačiau kitam numerio.

Eugenija Stoškūtė ir Algirdas Grajauskas

lapkričio mėn. 13 d. 11 val. susitaukia Hamiltone, Aušros Vartų bažnyčioje.

BENDRUOMENES ŽINIOS

Apylinkės valdybos posėdis

įvyko spalio 30 d. Flor. Saucėvičiaus bute. Buvo svarstomi veiklos metų baigimo, metinio susirinkimo ir kt. klausimai.

Apylinkės seniūnų posėdis

valdybos buvo sukvietas lapkričio 5 d. liet. salė. Seniūnai pasisakė įvairiais apylinkės reikalais. Pz. buvo iškelti sunkumai, su kuriais susiduriama renkant tautinio solidarumo įnašus. Pasisaikio dėsiančių, išsiskukinjančių, priekaištaujančių ir kt. Kaikurie nenori mokėti dėl nesutarimų politinėse viršūnėse (lyg dėl to būtų kalta Bendruomenės apylinkė!). Atsiranda vienas kitas, kuriems bendruomenės apskritai nebereikia, ir t.t. Iš antros pusės buvo pastebėti bendruomeninius uždavinius.

NAMAS

Savininko parduodamas namas. East 120, į pietus nuo St. Clair. 6 kambarių su gaso šildymu. Langinės ir tinklai. Moderni virtuvė. Greitas perėjimas. \$12.500. Šaukite po 5 val. GL 1-8033

bėta, kad, rinkimas šiemet kairulais atžvilgiais lengvesnis: bendruomenė jau įleidžia šaknis, reikalas yra suprantamas, tad mažiau betenka aiškinti, įrodinėti.

Susiduriama taip pat su sunkumais ir žinias lietuvių kartotekai berenkant. Nevienam šis reikalas nemalonus. Tačiau išsiaiškinta, kad tokia kartoteka yra būtina: jos reikia Balfui ir kt. organizacijoms, pasitaiko pajieškojimų, nori gauti adresų ir t.t., tad vis kreipiasi į bendruomenę. Tik nebereikia per daug spyriuotis dėl žinių suteikimo — tenkintis tuo, kas kokias duoda, nors tai būtų ir plika pavardė su vardu.

Nusistatyta vienodai elgtis nario knygeles išduodant: jas duoti kiekvienam norinčiam, bet ženklelių telpinti už tiek, kiek kas įmoka (pagrindinis įnašas — 1 dol. metams, kitas dojeris imamas specialiai apylinkės reikalams, bent pusės dol. prašoma šalpai).

Bendruomenės parengimų kalendorių įregistravimas

skautų tėvų komitetas gruodžio 11 d. Mažajame Teatre rengia Chicagos teatro "Naujųjų žmonių" gastrolis, lietuistinės mokyklos tėvų komitetas sausio 2 d. 2 val. po pietų lietuvių salė. Kalėdų eglutė, Ateities klubas sausio 22 d. lietuvių salė vakarą (statomas M. Venclausko "Gedimino sapnas"), lit. mokyklos tėvų komitetas balandžio 16 d. lietuvių salė vakarą (programą atliks mokyklos mokiniai).

Organizacijos stovja į bendruomenės apylinkę

Savo susirinkimuose nutarė ir kaip vienetai į bendruomenės apylinkę įstojo šios Clevelando lietuvių organizacijos: Lietuvių Studentų Sąjungos skyrius ir Lietuvių Karių Sąjungos Ramovės skyrius. Bendruomenė, turinti užsimojimus laisvai džiaugiasi, nes iš vienos pusės jie stiprins jos padėtį ir iš antros pusės įgalins lengviau vykdyti bendruomeninius uždavinius.

Padėka

Bendruomenė yra dėkinga Dr. D. Kosiūnaitiui, paaokojusiam 30 dol. lietuviškam knygynėliui loterijos būdu išleisti spaudos mitejimo vakare. Vyt. K.

JUOZAS KAMAITIS

atidarė NAUJŲ BATŲ PARDUOTUVĘ ir taisymo dirbtuvę 1389 East 65 Str. (kampas Wade Park ir 65 St.) Telef. HE 2-2615

Naujų batų ir pataisymo kainos daug žemesnės negu kitur. Neatideliokit, ateikit į mano krautuvę ir įsitikinkit. Jūs būsit patenkinti. (52)

JUMS GERI NAMAI

E. 81 — Superior rajone labai geras 2 šeimų namas. Kiekvienam 3 miegamieji. Gaso šildymas, didelis sklypas, garažai. Geros pajamos.

St. Clair — E. 124 St. rajone 4 mieg. vienos šeimos modernizuotas namas. Dideli kambariai, garažas, gaso šildymas.

RAY NAUSNERIS, Namų prekybą, namų baldų ir automašinų apdrauda. UL 1-3919 LI 1-9216 11809 St. Clair

Chimes Realty

1188 E. 79 St.

GERI NAMAI

Mūrinis namas, 4 šeimų, po 5 kambarius, E. 124 St. Art Eddy Rd. 3 garažai, radijatorių šildymas, didelis sklypas. Per mėnesį \$318.00 pajamų.

Atstovai:

VICTOR BANIONIS ofise UT 1-0323 namuose SW 1-9568

PARDUODAMAS NAMAS

7 kambarių, vienos šeimos, į pietus nuo St. Clair, East 72 gatvė. 3 miegamieji, salonas, didelė virtuvė, skalbykla gaso radijatorių šildymas. Geras išvaizdos ir lauko. Kaina \$8,500. Šaukti: IV 1-3312 (46)

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas priimanomomis kainomis.

6210 Dibble Ave., Cleveland 3, Ohio Tel.: EX 1-0376

REMONTO DARBAI

Atlieku mažus ir pagrindinius namų remontus, tinko darbus, medžio darbus ir dažymą bei dekoravimą.

V. RICKUS-RICKEVICIUS Tel. HE 2-0683 1505 Addison Rd.

KAVINĖ-SALIŪNAS, ATIDARYTA NAUJA

ATLANTIC CAFE

PATOGI UŽEIGA VISIEMS LIETUVIAMS. Savininkas A. KAZAKEVICIUS

7805 Superior Ave.

Telef. EN 1-9451

Mūsų prekybinė garbė paremta 40 metų praktika parenkant medžiagų rūšis ir už jas garantuojant. Mes nelaikome antros rūšies medžiagų, o jų kainos žemesnės negu bet kurioje kitoj krautuvėje.

WOLFS FABRICS

7012 Superior Ave.

EN 1-3764

SUMUSTINIAI GERIMAI SODA.

MARNELL'S

7023 Superior Avenue

Saldainiai, Riešutai, Popkornai

Čia susitiktis savo draugus po pamaldų Geriausia kava mieste

JŪS NORIT BŪTI GRAŽIOS

Lietuvaltės ALVINOS PAULIENĖS SUPERIOR BEAUTY SHOP

7013 Superior, tel. UT 1-1932 Puikūs veido masažai, antakių dažymas, plaukų dažymas, pusmetiniai. Darbas garantuotas.

PIX BEVERAGE

45 rūšių alaus — visoki gaivi nantieji gėrimai, vynas ir šampanas (prancūziškas) Parengiama vestuvėms, baliams, pobūviams. Nemokamas pristatymas. Atdara į trečiadienį iki 1 val. 6903 Superior Ave. EX 1-3311

PARDUODAMA KRAUTUVĖ

Parduodama geležies krautuvė 7026 Wade Park Ave. Prieinama kaina. Šaukite LI 1-3607 arba EX 1-4126

RADIO — TV TAIŠYMAS AMUR CO.

Sau. JUOZAS DAUTARTAS Darbas garantuotas. Šaukti kiekvieną laiką 8008 Clark Ave. Telef.: OL 1-1790 (30)

Friendly Flower Shoppe

Gražiausios gėlės įvairiems reikalams. Saldainiai, papuošalai dovanoms. Nebrangios gėlės vestuvėms ir laidotuviams. Įvairūs naujai gauti augalai.

KALĖDINĖS ATVIRUTĖS Atidaryta nuo 10 ryto iki 8 v. vak. Duodame Eagle Stamps 6901 SUPERIOR AVE. Telef.: HE 1-6339

PRADĖKIT MAŽA SUMA! BET PRADĖKIT DABAR!

Santaupos apdraustos iki \$10.000 3% palūkanų.

PASKOLOS JŪSŲ PERKAMIEMS AR STATOMIEMS

NAMAMS

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Euperior Ave.

HE 1-2498

Cleveland, Ohio

MONCRIEF

Visų metų ORO VĖDINIMAS

ŠALDO vasarą — ŠILDO žiemą

Aplankykit savo kaimynistės Moncrief pardavėją

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA O.

I. J. SAMAS, JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai. Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave.

Greta Ezella Theatre

Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus. Vynas. Degtinė. Konjakai. Kiti gėrimai

Įvairūs valgiai, šeštadienį vakarais šokiai griežimui geram orkestrui

731 E. 185 ST.

KE 1-9737

LIETUVIŲ KLUBO SVETAINĖ IR SALĖ

6835 SUPERIOR AVE.

Klubo ir salės vadovybė kviečia visus Clevelando lietuvius įstoti į Lietuvų Klubą ir nuolat lankytis svetainėje. Penktadieniais specialūs renginiai.

Kviečia visus lietuvius savojoj salėj daryti susirinkimus, atšvęsti vestuves, rengti vakarus ir koncertus.

Filnai padengta apdrauda

UTah 1-4515

WM. DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBBS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko

7526 Star Avenue

Cleveland 3, Ohio

SUOPIS FURNITURE

Visokių rūšių baldai ir elektriniai bei kitoki reikmenys virtuvei ir kiekvienam Jūsų buto kambariui

2EMOS KAINOS — MALONUS PATARNAVIMAS 689 East 185 St. IV 6-0400

Patogi vieta apsipirkti lietuviams naujakuriams lietuviškoje krautuvėje

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: Main 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Noredami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairioms apdrausoms insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojamas. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

JAKUBS & SON FUNERAL HOME

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue

ENDicott 1-1763

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: HEnderson 1-6344. Redaktorius Balys GAIDŽIŪNAS (buto telefonas: GL 1-3976).

Vokietijoje Lietuvių Bendruomenei priklauso 7407

(KRASTO VALDYBOS PIRMININKO PR. ZUNDĖS PRANEŠIMAS)

BENDRUOMENĖ. SOCIALINIAI REIKALAI.

Siuo metu Bendruomenėje įregistruota 7407 lietuviai, kurių tarpe vaikų iki 18 m. — 2.198, vyrų virš 18 m. — 2.833 ir moterų virš 18 m. — 2.379. Pagal Bendruomenės nuostatus ir dvasią lietuviais yra skaitomi lietuvių tautybės asmenys, nežinint kokią jie turėtų pilietybę. Minėtame Bendruomenės narių skaičiui Lietuvos piličių yra apie 3.500, likusieji yra Vokietijos piličiai. Yra, žinoma, ir tokių, kurie gyvena atokiau nuo didesnių mūsų bendruomeninių susibūrimų ir todėl jokiai apylinkės nepriklauso, o su Kr. V-ba betarpiškai ryšių nepaliko, nors šiaip yra neabejotinai geri lietuviai.

Organizuota Bendruomenė yra pasiskirsčiusi į 119 apylinkių ir seniūnijų. Tačiau ne visos ir apylinkės ar seniūnijos aktyviai bendruomeniniame gyvenime dalyvauja. Gana gerą vaizdą apie Bendruomenės narių aktyvumą duoda ir rinkimų į Krašto Tarybą duomenys. Iš jos matyti, kad rinkimai buvo praversti 66 apylinkėse ir balsavo 2.713 asmenų, t. y. 76% turėjusių teisę tose apylinkėse balsuoti.

Ne taip dar seniai Lietuvių Bendruomenė Vokietijoje buvo daugumoje stovyklinė Bendruomenė. Dabar vaizdas iš pagrindų pasikeitė. Daugumas stovyklų yra likviduoti, gyventojai perkelti į naujai statytus namus. Kiti patys iš stovyklų išsikėlė. Stovyklose šiuo metu gyvena tik 1.609 lietuviai tremtiniai. Materialinė mūsų tautiečių padėtis, iškelus juos iš stovyklų nepagerėjo. Daugumas mūsų tautiečių yra bedarbiai ir net nepajėgūs dirbti. Nedirbantieji gyvena iš pašalpų. Tik apie 1.000 mūsų Bendruomenės narių turi pastovų darbą, iš jų apie 700 amerikiečių ir anglų darbo kuopose.

Nežinint kasdieninių rūpesčių, Bendruomenės veikla, bendrai paėmus, yra dar gyvesnė, kaip kad tokiomis sąlygomis galima būtų tikėtis. Organizacinis veikimas daug priklauso nuo apylinkių ir Krašto Valdybos skundaus ir artimo bendradarbiavimo. Tą bendradarbiavimą galima būtų padaryti dar tamsesnį, jei Krašto Valdybos nariai turėtų galimybės dažniau apylinkėse lankytis. Krašto Valdyba visada tų apsilankymų svarbą suprato ir stengėsi patalpinti galimybes tai daryti, tačiau jos norams ribas nustatydavo lėšos, nes kelionės yra susijusios su gana didėlemis išlaidomis, kurias yra sunku padengti. Tad tenka daugiausiai kontaktą palaikyti laiškais, aplinkrašiais, informacijomis per spaudą ir pan.

Daug dėmesio Valdyba skyrė mūsų tautiečių socialinės būklės pagerinimui. Valdyba informavo ir aiškino Bendruomenė naštą išlyginimo (Lastenausgleich) įstatymo nuostatus, tarpininkavo paskolų gavimo reikalą Bank fuer Vertriebene und Geschadigte (Lastenausgleichsbank), dėjo pastangų išrūpinti emigruojantiems ar išemigravusiems karo invalidams iš vokie-

čių paramą, pensijas, pagal galimybę tarpininkavo norintiems persikelti iš vienos Vokietijos vietos į kitą ir jiems naujoje vietoje įsikurdinant, įsiekio našlaičiams globėjų ir t.t. Dar daugiau laiko teko pašvęsti, tenkiant paskirų asmenų pageidavimus ir teikiant jiems pagalbą, kuri buvo tokia įvairi, kiek įvairūs yra žmonių rūpesčiai. Tik emigracija ir šalpa neįeina į tiesioginę Valdybos darbo sritį, bet ir tai, jei kas į Kr. V-bą kreipėsi ir prašė tarpininkavimo, buvo stengtasi žmonėms padėti. Šalpos srityje tenka daugiausiai bendradarbiauti su Australijos, D. Britanijos ir kitų kraštų lietuvių bendruomenėmis, kur Bendruomenės dirba ir šalpos darbu, nes atskirų šalpos organizacijų ten nėra.

Nemažai teko susidurti ir su teisiniais klausimais, teikiant tautiečiams teisinių patarimų. Per Krašto Valdybą lietuviai apipinami ir užsienio pasaulis. Labai didelės reikšmės faktas yra mūsų ir kitų tremtinių išdavoje įvykusi evoliucija vokiečių pažiūroje į tremtinius. Vokiečiai savo metu norėjo tremtinių problemą išspręsti juos asimiliuoti tiek kultūriniai tiek ekonominiai. KV įrodinėjo, kad vokiečiai tikrai daugiau laisvės, nesistengdami tremtinius nutautinti, bet priešingai, palaikydami jų tautines aspiracijas. Toji KV pažiūra yra galutinai vokiečių akceptuota.

Bendruomenės organizavimas, jos konsolidavimas ir stiprinimas ir ateityje turi būti vienas iš svarbiausių Krašto Valdybos uždavinių. Savo tikslo, kad nebūtų nė vieno lietuvių už Bendruomenės ribų, Krašto Valdyba dar nėra pasiekusi. Iki šiol to padaryti negalėjo dėl lėšų stokos, bet ateityje reikia rasti tam lėšų. Ateinančiais metais yra numatyta sukviešti Vasario 16 gimnazijos patalpose apylinkių valdybų, seniūnų bei šiaip bendruomenės darbuotojų suvažiavimą. Toks suvažiavimas būtų didelis impulsas visai lietuviškai bendruomeninei veiklai.

SVIETIMAS. VARGO MOKYKLOS

Vienas iš svarbiausių Krašto Valdybos darbų yra švietimas ir kultūrinė veikla, arba, kaip vieni ją darbu kompleksą įprasta vadinti, lietuviybės išlaikymas. Švietimo srityje yra padaryta bene viskas, kas Vokietijos Lietuvių Bendruomenės sąlygomis buvo galima. Visur, kur yra kiek daugiau vaikų, ir kur yra žmonių, galinčių mokyklose dirbti, yra įsteigtos ir veikia vargo mokyklos. Iš viso dabar veikia 18 vargo mokyklų su 19 mokytojų ir 310 mokinių.

Mokyklos yra tiesioginėje Krašto Valdybos globoje ir priežiūroje. Krašto Valdyba rūpinasi sutelkti lėšas jų išlaikimui ir sudaryti visas reikalingas sąlygas jų darbui. Užpirkta ir išdalinta vargo mokykloms naujai pasirodžiusių vadovėlių, Pabaltijo kraštų žemėlapių, skaitymo knygų. Per vargo mokyklas iš dalies atliekamas ir šalpos darbas. Pav., iš Toronto, Kanadoje ir iš Free Europe Kalėdų ir kt.

švenčių progomis buvo gauta ir išdalinta vargo mokyklų vaikams 2.648 DM ir kitų gėrybių. Šiais metais, neturėdama pakankamai lėšų, Krašto Valdyba negalėjo dažniau vargo mokyklas lankyti ir vietoje susipažinti su jų darbu. Turint galvoje, kad beveik visi vargo mokyklų mokytojai yra necenzuoti, būtų taip pat ne pro šalį, ruošti vargo mokyklose dėstomų dalykų konspektus ir periodiniai siuntinėti juos mokytojams.

Šiais metais pirmą kartą buvo sukurta vargo mokyklų mokytojų kursai. Vargo mokyklų Krašto Valdyba išlaiko iš gaunamų tam reikalui aukų. Aukų telkime daugiausiai yra nusipelnusios Kanados Lietuvių Bendruomenė, pirmoje eilėje Toronto apylinkė, iš kur ir buvo didžiulia aukų gauta ir kur dėdama pastangų suorganizuoti pastovų ir planingą vargo mokyklų šelpimą. Pajamų gauta ir už Krašto Valdybos patinamus vargo mokyklų ženklelius. Krašto Valdyba deda pastangų, kad ir vokiečiai savo įnašų prisidėtų prie vargo mokyklų išlaikymo.

(B. d.)

ATSIMINKIM VAIKUČIUS

Kalėdų šventės yra džiaugsmingos ir linksmos, ypač vaikams, nes Kristus gimimo dieną Jo garbei ir atminimui jie gauna daug dovanų. Todėl jie nekentriai laukia šio džiaugsmo. Tačiau lietuvių pabėgėlių vaikams Vokietijoje šv. Kalėdų yra liūdnos, nes jų vargantys tėveliai neturi pinigų net pakankamai kasdieninės duonos įsigyti, o apie kalėdines dovanas nė švajoti negali.

Neseniai lankydami Vokietijoje likusius lietuvių, mačiau šimtus skurstančių vaikų. Juos guosdamas pažadėjau, kad Kalėdų Senis jų tikrai nepamirs ir šiais metais Kalėdos bus linksmesnės, kaip praityje.

Todėl nutariau kreiptis į visus lietuvių vaikučius, ir čia gimusius ir iš Europos atvykusius, kad kiekvienas paaugotų Europoje likusiems broliukams ir sesutėms lietuviams, kad ir jie gautų dovanėlių Kalėdoms. Aukokite pinigais, nes taip galima greičiau persiųsti; už jūsų paaugotus pinigus jų tėveliai nupirks dovanų, nes Vokietijoje krautuvės visko pilnos, reikia tik pinigų turėti. Jų tėveliai nupirks dovanas įteiks jūsų vardu, sakydami, kad tai dovanos iš Amerikoje gyvenančių lietuvių vaikučių.

Taip pat per jus, mieli vaikučiai, kreipiamės į jūsų tėvelius, prašydami, kad ir jie, pagal išgales, Kalėdų švenčių proga paaugotų varge likusių lietuvių šalpai.

BALF.

Buvę tremtiniai, nepamirškite likusių niūriose stovyklose savo draugų. Bent viena kartą metuose aukokite jiems vienos dienos uždarbį!

„Darbininkas“ pabėgo...

Atsiliėpdamas į mūsų pastatytą klausimą „Argi tikrai yra tokie „viešai žinomi“ faktai?“, kuriuos dėstydamas „Darbininkas“ tvirtino, kad T. Šidiskis visuomeninius pinigus naudojęs savo reikalui, tą klausimą jis, tiesa, tiksliai pakartojo, bet, imdamasis į jį atsakyti, tuojau jį saviškai perredagavo, kad būtų galima bent šį tą pakalbėti. Mat, tiesiai atsakyti į klausimą nėra kaip...

Mūsų klausimas buvo, ar tikrai tokie tie vadinamieji „viešai žinomi“ faktai. „Darbininkas“ apie tai vengia kalbėti: nepatogu... Jis bėga „už krūmų“ ir aiškinasi, kad „faktai“ tikrai esą „viešai žinomi“, ir dar kartą kartoja tas pačias užuominas iš Naujienų bei Eltos informacijų, užuominas, akivaizdžiai kilusias iš to paties šaltinio.

Mes (42 nr.) išdėstėm, koki iš tikrųjų yra žinomi faktai. Ir jie rodo, kad T. Šidiskis jokių visuomeninių lėšų savo reikalams nėra panaudojęs. Tokio priekaišto jam nėra padariusi nei Kontrolės Komisija, kuri ką tik visą atsakomybę yra patikriniusi, nei pats Vlikas. Mums buvo įdomu matyti, ar „Darbininkas“ pripažins, kad tą insinuciją, tai yra teigimą, jog T. Šidiskis (netgi jis vienas iš visų!) naudojęs visuomenines lėšas asmeniniams reikalams, dėrėtų atšaukti. Ne, Darbininkas dedasi to nepastebėjęs. Jis įrodinėja, kad jis kažką panašaus esąs skaitęs, tai to ir užtenka...

Maža to, „Darbininkas“ netgi stengiasi sustiprinti tą insinuciją, kyšeldamas klausimą, girdi, ar tai „Lietuvos laisvinimo reikalams“ yra išleistas 868 markės, kurių atsiskaitymas minimas pastarojoje kadaise Vliko turėto automobilio naudojimo apyskaitoje.

Taip, kad Vliko automobilis naudojamas privačioms kelionėms, tai tas ir yra privačios kelionės. „Darbininko“ redakcijos narys p. J. Brazaitis, būvęs to automobilio šoferis ilgiau, negu T. Šidiskis, turėtų gerai žinoti, jog tais atvejais, kai Vliko ar VT nariai tuo automobiliu pasinaudoję tokioms kelionėms, kurios nebuvo formaliai nutartos komandiruotės, pasinaudojęs jie turėdavo atsilyginti pagal patiektais apyskaitas ar sąskaitas. Mes manome, kad ir p. Brazaitis už tokias keliones yra su Vliku atsiskaitęs, ir jeigu jam buvo patiekta tokios sąskaitos, tai mes visai nesieksime pavadinti tai išskaitomis už visuomenės lėšų savo reikalams naudojimą. Nes tai yra paprasčiausias susisiekimo priemonės išnuomojimas už nustatytą atlyginimą. O gal J. Brazaitis už tokias privačias keliones nemokėdavo?

„Darbininkas“ nedrįso pastebėti, nurodymo, kad pats T. Šidiskis už jam asmeniškai mokėti priklausiusią dabar Vliko posėdyje patvirtintą sumą yra savo laiku atsiskaitęs, o kas dar

buvo likę neišlyginta, tai p. Žalčiauskas saskaita, kurios irgi p. Žalčiauskui niekas nepriklauso, kaip „visuomenės lėšų naudojimo asmeniniams reikalams“ (apie tokį dalyką nevertėtų nei užsiminti, jei iš to nebūtų daroma insinucija kitam, visiškai atsiskaitęsiam asmeniui).

„Darbininkai“ galvojant, tai ir Vliko pareigūnams mokamus atlyginimus būtų galima vadinti „visuomeninių lėšų savo reikalams“ naudojimu, nes gi tikrai gaunamos algos niekas nenaudoja kitiems reikalams kaip daugiausia savo asmeniniams... Pvz., tas pats minėtasis „Darbininko“ redakcijos narys savo laiku net į Ameriką atvykęs ir VT nario pareigų jam neįdėdamas dar gavo dviejų mėnesių atlyginimą, kurį jis naudojo, kaip jam reikėjo. Ir niekas to (viešai žinomo fakto) jam nepriklauso, kaip kokio išekvojimo, nes jis tą avansinį atlyginimą gavo Vliko nutarimu, turbūt, pagal nustatytas atlyginimo taisykles. Tik T. Šidiskis, išbuvęs pareigose ne mažiau, kaip bet kas kitas, nebuvo taip palankiai traktuotas: jį iš algų lapų išbraukė tučtuojau, regis, net atgaline data...

Taigi, „Darbininkui“ yra kas atšaukti. Būtent, teigimas, kad T. Šidiskis visuomenines lėšas asmeniniams reikalams naudojęs. Tai netiesia, bet tas pripažinimas kaip tik ir įstrigo „Darbininkui“ anapus lūpų.

Šią insinuciją prieš asmenį „Darbininkas“ įsirutuliojo remdamasis, anot jo betarant, tautininkų spaudos sudaromu įspūdžiu, kad Vlike lėšos naudojamos asmeniniams reikalams. O tas įspūdis jam susidaręs iš „Laisvosios Lietuvos“ pavartotų posakių apie lėšų naudojimą „pagal asmeninę ir partinę politiką“ ir „kas turi pinigų, tas turi ir valdžią“. Žinoma, tai yra „LL“ tiesioginis reikalas aiškinti ar neaiškinti, ką jie turėjo galvoje taip sakydami, bet mes čia jokių būdu nežiūrime teigimo, kad Vlike paskirti asmenys naudotųsi visuomeninėmis lėšomis savo asmeniniams reikalams. O kad naudojami ar bent stengiamasi naudoti tokiems reikalams, kaip Bonnos akcija, tai yra faktas (URT valdytojas daugiausiai išnaudoja kelionėnigiu ir net kontrolės komisija nurodė, jog samata šioj srityje pareikvota). Ir mes tikrai manome, kad toji akcija Lietuvos bylai nėra reikalinga, nėra teigiama akcija, lėšų jai naudojimas yra naudojimas vykdyti partinei ar net ir asmeninei atitinkamos tarnybos valdytojo politikai.

Mažieji lietuviukai tremtyje nori mokytis. Padėk jiems savo auka!

Demokratų atstovai — Laurie C. Battle (kairėje) ir O. Clark Fisher (vidury) lankėsi Maskvoje. Čia jie drauge su JAV ambasadorium Ch. E. Bohlen (dešinėje) atstovybės rūmuose.

Vliko tarnautojų reikalai

metų rugpjūčio 10 dienos atleidimo apsaugojimo įstatymas, kuris įsakmiai nustato, kad kaip atrodė Vliko tarnautojų reikalai

Spaudoje jau buvo pranešta, kad Vliko Vykdorhoji Taryba atleido visus tarnautojus nuo gruodžio 1 dienos. Išimty, berods, sudarė vien Vliko pirm. sekretorė, kurios atleidimas nepalietė.

Naujienos (1954. X. 16 d. No. 244) vadina tai „paprastu dalyku“, ir laiko, esą „negražu“ apie tai net kalbėti. Kaip gi atrodė šis reikalas tikrovėje, vertinant jį iš teisinės, moralinės bei socialinio teisingumo pusės.

Amžinų tarnautojų, suprantama, nėra ir bet kurį tarnautoją galima atleisti, tačiau visų tarnautojų atleidimas, ar su įspėjimu, ar be įspėjimo, tai jau, kaip sau norite, reikalas ne kasdieninis. Normaliai, tokių žygių įstaigos ar įmonės imasi vien likvidacijos ar konkurso atvejais. Vliko Vyk. Tar. panašaus dalykai tuo tarpu, berods, dar negresia ir todėl aišku, kad ryšy su atleidimais kilo visokie spekuliacijos ir daleidimai.

V. T. kiek teko patirti, savo nuostatų tarnautojams priimti ir atleisti neturi. Klausimui aiškinti tenka tad pasinaudoti vietos, t. y. Vokietijos įstatymais.

Pagal Vokietijos įstatymus tarnautojus, vykdančius darbus augštesnės rūšies pvz., mokytojus, auklėtojus, taip pat prekybinius ir techniškus tarnautojus galima atleisti vien, metų ketvėčiui baigiantis su įspėjimu prieš 6 savaites. Reikėtų pripažinti, kad Vliko tarnautojai priklauso kaip tik šitai kategorijai ir todėl jų atleidimas buvo galimas ar nuo 1 balandžio, 1 liepos, 1 spalio, ar 1 sausio, tačiau ne nuo gruodžio 1 dienos. Reiškia, teisinu požiūriu įvykdytas tarnautojų atleidimas prieštarauja Vokietijos įstatymams.

Daleiskime, kad iš tikro, VT reikėjo „pertvarkyti algų išlaidas ir darbu apimtį“, bet ar tokiu atveju būtina reikia atleisti visus tarnautojus. Argi „pertvarkyti“ reikšia likviduoti.

Norima, pvz., sumažinti etatus ir išlaikyti atleidžiamas tada vienas, du, trys tarnautojai, kaip tai vyksta kasdien tūkstančiuose įvairių įstaigų. Norima pvz., sumažinti algas ir perkelti nuo normalių įstatyminių prie individualių samdos sutarties sąlygų. Tąsąk paruošiamos tokios sutartys ir siūloma tarnautojams jas priimti, įspėjant, kad priešingu atveju tarnautojų teks atleisti. Taip normaliai pasielgia kiekvienas socialinio teisingumo pajautimą turįs darbdavys. Bet VT pasirinktas būdas iš kurio taško jį bevertintume, lieka negirdėtu.

Kaip gi tai visa išaiškinti? Ateitis tai parodys. Yra vieno ir tokių nuomonių, kad čia vien savotiškos gudrybės. Norėta, mat, atleisti kelis asmenis, bet kaltės jiems nesurandama ir todėl atleidimui pritrūko pilietinės drąsos (Vlikas gi iš seno vykdo visuomenės konsolidaciją!). Na, tai atleido visus ir dabar laisvos rankos komplektuoti personalą iš savųjų senųjų ištikimųjų. Štai koks čia viliškai gudrus persitvarkymas! Iš tikro ar gražu apie tai kalbėti?

A. a.

Didž. Britanijos karalienė motina Elizabeth, atvyko aplankyti JAV. Ją Baltuose Rūmuose pasitinka prezidentas Eisenhoweris ir ponas.